

LADO

GODIŠNJAK
2015.

Godišnji koncert

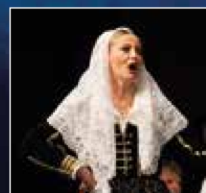
Rođendansko slavlje pod svjetlima pozornice

Vokalisti otvorili Festival hrvatske glazbe u Beču

Oproštaj od umjetničkog direktora Ivana Ivančana

Dijana Banek postala prvakinja Lada

Godina slavlja i oproštaja

Gledano kalendarski, bila je to samo jedna od naših 66 godina; gledano, pak, događajno i sadržajno, 2015. godina doima se kao da su se u nju neopazice uvukle mnoge godine, nemjerljive sa samo 365 dana

piše **KREŠIMIR DABO**

K. Dabo

Osvrnem li se nakratko na minulu godinu, koja je svima nama u Ansamblu LADO proletjela kao vihor, mnogo je razloga da nas retrospektivni pregled događanja ispuni ponosom, unatoč nezahvalnim vremenima u kojima se – kao i cijela kulturna branša – borimo s hirovitim tržišnim uvjetima. U proteklih 12 mjeseci uspješno smo ostvarili raznovrsne projekte, održali mnoge zapažene koncerte u dvoranama popunjenima do posljednjeg mjesta, osvojili nagrade i priznanja i – ono najvažnije – redovito smo bili nagrađeni pljeskom, ovacijama i osmijesima svoje vjerne publike. Sve to, jednostavno, smatramo dobro obavljenim poslom i očuvanjem kontinuiteta naše kulturološke misije.

Početak 2015. pamtit ćemo po sudjelovanju na svečanosti inauguracije prve hrvatske predsjednice Kolinde Grabar Kitarović, što je još jedna u niza potvrda naše nacionalne vrijednosti i nezaobilaznosti u tako uzvišenoj prigodi. Ponosni smo na obnovljenu suradnju s Hrvatskom glazbenom mladeži, koja nas zbližava sa srcima najmlađe publike, što smatramo zalogom za budućnost. Uslijedili su iznimno uspješni korizmeni koncerti, od kojih posebno ističemo onaj humanitarnog karaktera, u suradnji s Caritasom. LADO je oduvijek bio humanitarno osviješten i angažiran u projektima kojima se pruža ruka onima kojima je pomoć najpotrebnija. Osim suradnje s Caritasom, 2015. godine održan je i cjelovečernji humanitarni plesni koncert u KD Vatroslava Lisinskog kojim je pružena potpora Hrvatskom Crvenom križu u njegovim plemenitim aktivnostima. U Gradskom dramskom kazalištu Gavella nastupili smo za udrugu Plavi telefon, a jedan od božićnih koncerata, onaj u Crkvi sv. Križa u zagrebačkom Sigetu, bio je potpora projektu Kluba Dobre vibracije, neprofitnoj udruzi koja pomaže djeci s teškoćama u razvoju. Na Sceni Amadeo Ladarice su, uz Orkestar Ansambla LADO, pjevale u čast Jadranki Gračanin Putnik.

Kao rođenom Riječaninu bilo mi je iznimno drago što se LADO, nakon 15 godina, vratio u riječki HNK Ivana pl. Zajca i cjelovečernjim plesnim programom ponovno osvojio srca primorske publike. Nisam se ni trudio skrivati zadovoljstvo i ponos tim dirljivim trenucima u mom rodnom gradu.

Snimili smo i novi promotivni DVD, a objavili promotivni video naših Ladarica, snimljen u Muzeju „Staro selo" Kumrovec. Nismo zaobišli ni mjesta posebne državne skrbi. Zahvaljujući Ministarstvu kulture, nastupali smo u Hrvatskoj Kostajnici, na Plitvicama, u Delnicama i Skradinu, gdje je LADO gostovao prvi put.

Uspješnu ljetnu turneju započeli smo u Starom gradu u Solinu, nastupili smo na impresivnoj tvrđavi Svetog Mihovila u Šibeniku, a brojna publika toplo nas je pozdravljala na ljetnim pozornicama u Zadru, Ninu, Zagvozdu i Bibinjama, gdje je LADO također nastupio prvi put. Iz Makarske smo se vratili s nagradom Makarskog kulturnog ljeta, nazvanom Osmijeh Biokova, dodijeljenom za svekoliki doprinos hrvatskoj kulturi.

Jesenski dio koncertne sezone počeo je suradnjom s japanskim kulturnim društvom Mionokai i počasnom konzulicom Republike Hrvatske u Japanu Jelenom Yamasaki. Zajednički koncert održan je u Maloj dvorani Vatroslava Lisinskog, a Jelena Yamasaki svojim je golemim entuzijazmom još jednom uspjela u misiji spajanja i njegovanja hrvatske i japanske tradicijske kulture.

Početkom studenoga Vokalisti Lada svečano su otvorili Festival hrvatske glazbe u Crkvi Svetoga Petra u Beču. Isti program, pod budnim okom našeg stalnog suradnika, maestra Joška Ćalete, Vokalisti su izveli u Crkvi sv. Marka na zagrebačkom Gornjem gradu i pred publikom u dvorani nove zgrade Muzičke akademije u Zagrebu, gdje je LADO također nastupio prvi put.

Na godišnjim koncertima predstavljen je program „Hod kroz god" koji je obilježio desetu obljetnicu od praizvedbe. Zahvaljujući vizualizacijama umjetnika Zdenka Bašića, za tu je prigodu pripremljen u novom produkcijskom ruhu. Svečani godišnji koncert bio je ujedno oproštaj s Ivanom Ivančanom, dugogodišnjim umjetničkim voditeljem Ansambla LADO, koji se zadnji put poklonio publici nakon više od 40 godina umjetničkog rada. Svojim predanim i strastvenim djelovanjem, idejama i umjetničkim vizijama kojima je godinama vodio Ansambl, Ivan Ivančan obilježio je cijelu jednu epohu Lada. Rastanak je bio dirljiv, a o Ivančanovim dojmovima o minulom radu i planovima za budućnost opširnije čitajte u ovom Godišnjaku.

Kraj godine obilježili smo predstavljanjem nove koreografije „Dubrovačke kontradanse" legendarnog Branka Šegovića i tradicionalnim božićnim koncertima, a kao još jedno od velikih priznanja smatramo i stjecanje statusa Superbranda.

U 2016. godini čekaju nas promjene u umjetničkom vodstvu Ansambla, što će, nedvojbeno, pridonijeti rađanju novih ideja i pristupa u dugogodišnjem djelovanju Ansambla LADO. Iskreno vjerujem da će to, uz već zacrtane, izazovne projekte, LADO dodatno učvrstiti na položaju jednog od najboljih hrvatskih kulturnih i turističkih brendova.

Minula godina ohrabruje nas da u to nepokolebljivo vjerujemo i da sav svoj kreativni i organizacijski potencijal usredotočimo na ostvarenje tog cilja. ~

LADO

IMPRESSUM

IZDAVAČ: Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO
ZA IZDAVAČA: Krešimir Dabo
UREDNIK: Željko Žutelija
POMOĆNICE UREDNIKA: Livija Zgurić i Denis Nepokoj
GRAFIČKO OBLIKOVANJE: Igor Vranješ
LEKTURA: Ankica Tomić
SURADNICI: Vedran Drobina, Davor Capković, Denis Derk, Tena Franjić, Josip Guberina, Ivanka Horvat, Ivan Ivančan, Dražen Kurilovčan, Ljiljana Lermann Skomina, Jelena Lončar, Daniela Olujić, Dalibor Paurić, Dubravko Radić, Ana Spišić, Miro Vučenović i Monika Nožinić, Jelena Yamasaki, Katarina Zorić
FOTOGRAFIJE: Matija Auker, Zoran Bičanić, Filip Čargonja, Vedran Drobina, Mario Ferenčak, Robert Gašpert, Mario Golenko, Martina Kenji, Tomislav Mataić, Marko Mrše, Zlatko Pavelić, Petar Tyran, Vigor Vukotić, Livija Zgurić, Filip Širanović (Ured Predsjednika RH), arhiva festivala Rendez-vous – Nina Đurđević i Julien Duval, Marija Kundek i Domagoj Opačak (Ured Predsjednice RH), fotoarhiva HRT-a, arhiva Caritasa Zagrebačke nadbiskupije, Fotostudio Focusvideo, arhiva Makedonskog kulturnog društva Krste Misirkov, fotoarhiva Ansambla LADO, privatni fotoarhiva Dalibora Paurića, privatni fotoarhiva Jelene Yamasaki
NASLOVNICA: solistica Adrijana Mamula u izvedbi božićnog napjeva „O, detešce moje drago" na Godišnjem koncertu u HNK u Zagrebu
Snimila: Martina Kenji
TISAK: Printera Grupa d.o.o.
NAKLADA: 700 primjeraka
Godišnjak LADO besplatno je izdanje

365 dana

I ove je godine Ansambl LADO impresivan program svojih aktivnosti obogatio novim sadržajima, pažljivo raspoređujući koncertne nastupe, humanitarne priredbe i nove kreativne pothvate na širokom prostoru mnogih hrvatskih regija i primajući za to zaslužena priznanja

Visoko odličje Aleksandri Ptičar predao je predsjednik Republike Hrvatske dr. Ivo Josipović

Odlikovana Aleksandra Ptičar

Dugogodišnja solistica Ansambla LADO Aleksandra Ptičar u veljači 2015. odlikovana je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića. Predsjednik Ivo Josipović, posljednji put u funkciji predsjednika Republike Hrvatske, dodijelio je odlikovanja i priznanja zaslužnim pojedincima i udrugama, izrazivši im zahvalnost što su svojim djelovanjem i radom pridonijeli ugledu i razvoju Hrvatske.

Aleksandru Ptičar krasile su iznimne vokalne i plesne kvalitete kojima je izvodila solističke dionice kao što su „Konavoske istresalice", plesovi i pjesme zapadne Hercegovine, stari splitski i trogirski plesovi, mnogi napjevi Ladova svjetovnog, božićnog i korizmenoga glazbenog programa, „Podravski svati" i mnogi drugi. Popularizirajući hrvatsku kulturnu baštinu, proputovala je Sjevernu i Južnu Ameriku, cijelu Europu, Rusiju i Ukrajinu, Indiju i Indoneziju, Japan i Australiju. Unatoč zahtjevnom i napornom poslu, uspješna je bila i u ulozi ponosne majke kćeri Martini.

Na Godišnjem koncertu Lada, 2014. godine u zagrebačkom HNK, članovi Ansambla i publika oprostili su se od ladarice Aleksandre Ptičar koja je, nakon 34-godišnje profesionalne karijere i više od 3000 nastupa, otišla u mirovinu. (D. O.)

Rendez-vous francuske i hrvatske kulture

Zagreb je 26. rujna pretvoren u veliku pozornicu na kojoj su se predstavili hrvatski i inozemni umjetnici raznih profila, podarivši tom prigodom posjetiteljima i građanima posve nov i neuobičajen doživljaj grada. Od 16 sati do 4 ujutro zagrebačka verzija tog izvorno pariškog koncepta ujedno je označila i zatvaranje višemjesečne kulturne manifestacije hrvatsko-francuske razmjene Rendez-vous, festival Francuske u Hrvatskoj.

U sklopu kulturno-umjetničke manifestacije Bijela noć, održane 26. rujna, Vokalisti Lada i plesačica-pjevačica Ansambla Kristina Opačić Vrućina nastupili su na dvjema lokacijama. Program Bijele noći osmišljen je u suradnji sa zagrebačkim kulturnim institucijama, među kojima je bio i LADO. U prostorijama Lada bila je izložena svjetlosno-zvučna instalacija pravokutno postavljenih žarulja „Le Champ" autora Oliviera Claussa, koju su pjesmom u dva navrata pratili Vokalisti Lada.

Tako upečatljiv spoj modernog i tradicionalnog mogli su doživjeti i posjetitelji palače HAZU u kojoj je plesačica-pjevačica Lada Kristina Opačić Vrućina – uz veliku svijetleću i zvučnu skulpturu „Anamorfoza III: Disperzija krijesnica" umjetnice Pascale Peyret – svojom izvedbom izložbi pridodala novu auditivnu dimenziju. (D. C.)

Kristina Opačić Vrućina nekoliko je puta publici otpjevala pjesmu "Oj sončece, sončece"

Priredbe u dvorani Ansambla LADO

Dvorana Ansambla LADO pretvorena je 8. svibnja u pozornicu na kojoj je predstavljeno autorsko djelo „Vridne ruke Julije Kaleb" – pravo bogatstvo narodnih nošnji Ravnih kotara, koje su se za LADO izrađivale punih pet godina. O važnosti narodnih nošnji toga kraja govorile su dr. sc. Zorica Vitez i Ivanka Ivkanec, a plesači-pjevači Ansambla LADO izveli su koreografiju „Resti bolje moj zeleni bore" Vide Bagura. Tako su u toj posebnoj prigodi dragocjenu nošnju predstavili mnogim zaljubljenicima u hrvatsku tradicijsku baštinu, okupljenima u dvorani Ansambla LADO.

Nekoliko mjeseci poslije, 14. listopada, u istoj je dvorani predstavljena knjiga „Životni put Ivana Kačurova" Elvire Ančić i Ivana Kačurova, glazbenika, pedagoga, osnivača i voditelja mnogih folklornih ansambala u Hrvatskoj i inozemstvu. Ivan Kačurov otac je bivšeg Ladovog voditelja orkestra Gorana Kačurova, hrvatskoj javnosti poznatog kao osnivača klape Samoana na Novom Zelandu, u čijem su sastavu i Maori i Samoanci, a koja pridonosi zbližavanju novozelandskih Hrvata s domicilnim stanovništvom. (L. Z.)

Superioran kulturni brend

Superbrands Hrvatska dodijelio je Ansamblu LADO 24. studenoga 2015. u Poppy showroomu Superbrands priznanje. Pritom je predstavio redizajnirano izdanje knjige čiju će naslovnicu sljedeće dvije godine krasiti detalj hrvatske narodne nošnje šestinskoga kraja, snimljene u riznici narodnih nošnji Ansambla LADO.

Svečanost su otvorile Ladarice (sasvim gore), a LADO je osvojio priznanje Superbrands (gore)

Iako svake godine mnogi brendovi predano rade na svojem pozicioniranju na tržištu, samo je neke od njih Stručno vijeće Superbrands iz svijeta marketinga, medija i odnosa s javnošću ocijenilo visokom ocjenom i nagradilo počasnom titulom. Među njima je i Ansambl LADO. Brendovi su ocjenjivani po četirima najvažnijim karakteristikama: pouzdanost, kvaliteta, razlika i emotivni učinak. Nakon ocjenjivanja svih članova Stručnog vijeća iskazana je ukupna ocjena za svaki brend.

Ravnatelj Ansambla Krešimir Dabo tom je prigodom rekao kako ovo priznanje dodatno potvrđuje dosadašnji status jednog od značajnijih kulturnih brendova u Hrvatskoj, ali je ujedno i iznimna motivacija za budućnost u kojoj takvu zavidnu poziciju na tržištu kulture treba zadržati i očuvati. Istaknuo je kako će LADO uvijek stremiti najboljem, dodatno označujući svoj položaj jednog od najboljih ambasadora hrvatske kulture u domovini i svijetu. (D. O.)

Hypo banka pomaže očuvanju kulturnog naslijeđa

Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. na hrvatskom tržištu posluje od 1996. godine, nudeći financijske proizvode i usluge građanima, pravnim osobama i javnim institucijama. Nakon pripajanja Slavonske banke Osijek početkom 2009. godine, Hypo banka je nastavila s razvojem poslovanja te nudi bogat asortiman usluga i proizvoda u svim krajevima Hrvatske. Tako mreža Hypo banke danas obuhvaća 72 poslovnice s više od 270 bankomata, a više od 400.000 klijenata koristi njezine financijske usluge.

Kao odgovoran subjekt zajednice, Hypo banka kontinuirano razvija društveno odgovorne projekte i svojim poslovnim uspjesima nastoji otvarati nove mogućnosti za razvoj društva i poboljšanje kvalitete života. To se očituje i u nizu donacija i sponzorstava koje banka iz godine u godinu dodjeljuje različitim udrugama, institucijama i pojedincima. Hypo banka je posebno osjetljiva na očuvanje kulturne baštine i kulturnog stvaralaštva i ponosno daje svoj doprinos Ansamblu LADO, instituciji koja najvišom umjetničkom i produkcijskom razinom privlači pozornost domaće i svjetske javnosti i čuva kulturno naslijeđe za buduće naraštaje. (H. B.)

Proljetni koncerti

LADO je 2015. prvi put nastupio u Skradinu

S buđenjem proljeća počinje i sezona proljetnih koncerata Ansambla LADO. U seriji proljetnih koncerata neki od njih imaju posebno značenje. Za Ansambl je posebno važan bio nastup u Rijeci, u Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca, s obzirom na to da je od zadnjeg nastupa u tom gradu proteklo 15 godina.

LADO u programiranju svojih turneja i koncertnih nastupa uvijek nastoji prihvatiti gostovanja u onim mjestima i gradovima u kojima ga publika još nije imala prilike gledati uživo. Ove je godine to bio živopisni gradić Skradin u šibenskom zaleđu, u kojem je LADO svojim nastupom otvorio Skradinsko kulturno ljeto. Upravo u sredinama gdje gostuje prvi put, LADO pobuđuje golemo zanimanje publike, ne samo u gradu u kojem nastupa, nego i u mnogim okolnim mjestima, za čije su stanovnike takva gostovanja prava kulturna poslastica.

Prepuno gledalište na Trgu Male Gospe u Skradinu još je jednom potvrdilo kako je dolazak Ansambla LADO u manje sredine, osobito ako je to prvi put, pravi blagdan za gledatelje željne vrhunskih nastupa. (V. D.)

Rijeka	24. travnja	HNK Ivana pl. Zajca
Zagreb	27. travnja	Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog
Zagreb	9. svibnja	Gradsko dramsko kazalište Gavella
Rovinj	28. svibnja	Tvornica duhana Rovinj
Hrvatska Kostajnica	16. lipnja	Stari Zrinski grad
Plitvice	17. lipnja	Ljetna pozornica
Skradin	18. lipnja	Ljetna pozornica

365 DANA

Humanitarni koncert

U povodu Tjedna Crvenoga križa i 50. obljetnice temeljnih načela prema kojima djeluje Međunarodni pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, Hrvatski Crveni križ i Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO organizirali su potkraj travnja 2015. humanitarni koncert u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu, u kojemu su uživali mnogi ljubitelji tradicionalnih plesova i pjesama.

Sav prihod od prodanih ulaznica utrošen je za ostvarenje humanitarnih programa Hrvatskoga Crvenog križa, kao što je pomoć socijalno ugroženim građanima, skrb za ljude s poplavljenih područja, pomoć ovisnicima, skrb za azilante, tražitelje azila i druge migrante.

Budući da se suradnja Hrvatskog Crvenog križa i Ansambla LADO pokazala vrlo korisnom i opravdanom, planiramo je nastaviti, kako bi se uživanje u tradiciji i kulturnoj baštini, al i humanitarnom djelovanju proširilo na sve hrvatske krajeve.

Hrvatski Crveni križ cijeni svaku pomoć, osobito u doba kad se – uz redovite aktivnosti – pruža vrlo zahtjevna pomoć izbjeglicama pri prolasku kroz Hrvatsku. (K. Z.)

LADO rado sudjeluje u humanitarnim akcijama

Tradicijska baština kao turistički adut

Ansambl LADO nastupio je 28. svibnja 2015. godine u Rovinju u sklopu održavanja jubilarne 100. sjednice Izvršnog vijeća Svjetske turističke organizacije (UNWTO). Krovna turistička organizacija osnovana je pri Ujedinjenim narodima radi praćenja i razvijanja turizma u svijetu. Dvjestotinjak sudionika, turističkih profesionalaca i ministara turizma pristiglih iz četrdeset zemalja svijeta od 27. do 29. svibnja imalo je prilike uživati u bogatom popratnom programu, od razgledavanja grada do uživanja u gastroenološkim specijalitetima.

Vrhunac popratnog programa bila je gala večera za sve sudionike 28. svibnja, koju je svojim nastupom uveličao Ansambl LADO. Program se sastojao od dva dijela: predstavljanja tradicionalnih instrumenata iz različitih krajeva Hrvatske i klasičnih plesnih točaka. Pred profesionalnim turističkim auditorijem iz svih krajeva svijeta LADO se još jednom predstavio kao kulturni ambasador svoje zemlje, promicatelj i čuvar hrvatske tradicije i baštine na kojoj se uvelike temelji i hrvatska turistička ponuda. (D. C.)

Na svečanoj sjednici UNWTO-a okupili su se ministri turizma i turistički stručnjaci iz više od 40 zemalja svijeta

IN MEMORIAM

Zbogom, Papa Kač

U ponedjeljak, 7. prosinca, samo tri mjeseca poslije promocije svoje knjige u dvorani Ansambla LADO, preminuo je Ivan Kačurov. Naš dragi Papa Kač, kako smo ga u Ladu zvali od milja, na svom je mukotrpnom životnom putu iz rodne Egejske Makedonije u Grčkoj, preko Bugarske i Makedonije dospio do svoje nove, voljene domovine Hrvatske.

Svoj jedinstveni glazbeni genij, taj čovjek velikog i dobrog srca, svirač, plesač, pjevač, umjetnik i pedagog, podario je generacijama amatera, od dječjih, preko omladinskih i odraslih do veteranskih folklornih i glazbenih skupina. Vodio je tridesetak zagrebačkih kulturno-umjetničkih udruga, pjevačkih zborova i grupa, tamburaških, mandolinskih i mješovitih orkestara i folklornih ansambala, a pomagao u barem još toliko. Više od sedam godina djelovao je među moliškim Hrvatima u Italiji, a surađivao je i s folklorašima pri hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj. Tijekom Domovinskog rata angažirao se u prikupljanju i slanju humanitarne pomoći Hrvatskoj. A najveći dar, svima nama, bila je beskrajna ljubav i dobrota koju je tako obilato dijelio cijeloga svog života. Pokušajmo mu se u tome barem malo približiti. (Ivan Ivančan)

Rođendansko slavlje pod svjetlima pozornice

piše **LIVIJA ZGURIĆ**
snimila MARTINA KENJI

GODIŠNJI KONCERTI

Glazbeno-scenskim programom „Hod kroz god” Ansambl LADO proslavio je 66. rođendan na pozornicama u Delnicama, Varaždinu i Zagrebu, gdje se u Hrvatskom narodnom kazalištu oprostio od svog dugogodišnjeg umjetničkog voditelja Ivana Ivančana

Ansambl LADO ove je godine proslavio 66. rođendan, a za tu je prigodu obnovljen glazbeno-scenski program „Hod kroz god”. Riječ je o svojevrsnom scenskom putovanju hrvatskim običajima i blagdanima tijekom jedne godine, uprizorenom plesnim koreografijama i napjevima koje Ansambl LADO tradicionalno njeguje u svom repertoaru. Publika je mogla vidjeti raznovrsne prikaze, od poklada i korizmenih običaja do Uskrsa, od Jurjeva i Duhova do Ivanja, od Velike Gospe preko žetvenih i svadbenih običaja do Božića.

U svaki od tih blagdanskih trenutaka u godini publiku je uvodio glas naratora, glumca Adama Končića, koji je recitirao tekstove Tvrtka Zebeca, našeg suradnika s Instituta za etnologiju i folkloristiku, uz glazbenu podlogu prožetu tradicionalnim glazbenim elementima koju potpisuje glazbeni dvojac HR Electro – umjetnik Ansambla LADO Boris Harfman i Hrvoje Crnić Boxer.

NOVO PRODUKCIJSKO RUHO

Program „Hod kroz god” ove je godine repriziran u povodu desete godišnjice izvedbe i prikazan je u novom produkcijskom ruhu, za koje se svojim video ilustracijama pobrinuo umjetnik Zdenko Bašić.

Ansambl LADO uvijek u svoje programe nastoji uvrstiti i edukativne elemente. Ovaj je put bio zastupljen i dio hrvatske zaštićene nematerijalne baštine s popisa UNESCO-a, primjerice Kastavski zvončari, Za križen, Slavonske kraljice i dvoglasje tijesnih intervala Istre i Hrvatskoga primorja.

OPROŠTAJ S IVANČANOM

Tim koncertima, tradicionalno održavanima u studenome, svoju 41 godinu dugu umjetničku karijeru završio je umjetnički voditelj Ansambla LADO Ivan Ivančan. Program „Hod kroz god” jedan je od tridesetak cjelovečernjih programa koje je osmislio tijekom svoje duge umjetničke karijere.

Kraj koncerta obilježio je prilog Zrinke Turalije Kurtak u kojem su bili prikazani i video isječci s početka umjetničkog djelovanja Ivana Ivančana i razgovor s nekim od njegovih najbližih suradnika. Nakon prikazanog priloga publika je velikim pljeskom ispratila najdugovječnijeg umjetničkog direktora i Ansambl LADO. ~

Program „Hod kroz god”

Delnice	15. studenog	Dom sportova
Zagreb	18. studenog	KD Vatroslava Lisinskog
Zagreb	22. studenog	Hrvatsko narodno kazalište
Varaždin	26. studenog	Hrvatsko narodno kazalište

Na svečanom godišnjem koncertu Ansambla LADO predstavljeni su običaji raznih hrvatskih regija

Bareljef koji prikazuje dijelove nošnji u vrtnji s izrezbarenim tradicijskim motivima rad je nagrađivanog zagrebačkog akademskog kipara Hrvoja Dumančića

Videoilustracije Zdenka Bašića predstavile su program u novom produkcijskom formatu

IVAN IVANČAN LADO je moj život

Odlazak u mirovinu umjetničkog voditelja samo je početak njegova novog kreativnog ciklusa, ali i ponosno osvrtanje na prijeđeni put u kojem je s Ansamblom LADO doživio najljepše trenutke u životu

piše ŽELJKO ŽUTELIJA
snimke ARHIVA ANSAMBLA LADO, ROBERT GAŠPERT, MARTINA KENJI

Ivan Ivančan proputovao je s Ansamblom LADO cijeli svijet

Još jedan mladić koji odlazi u prijevremenu mirovinu, pomislih s podosta prešućenog prijekora, sjedeći nasuprot svog mladolikog sugovornika Ivana Ivančana u njegovu uredu u prostorijama Ansambla LADO. Ipak, već nakon samo nekoliko minuta razgovora, potvrđuje se staro pravilo kako mladolik izgled može biti varljiva kategorija: s više od 40 godina staža, provedenog u Ansamblu LADO, i za svakog radoholičara neočekivanog iskoraka u sedmo desetljeće života, Ivančan je titulu umjetničkog ravnatelja odlučio zamijeniti statusom penzića. Zakonski nimalo prijevremenog, za neupućene možda ipak malo preranog, ali i na to ima spreman odgovor:

„Tek ću se sada zdušno posvetiti svemu onome što za radnog vijeka zbog vječitog nedostatka vremena nisam uspijevao. Iako mi se čini da sam većinu svojih maštanja, snova, želja i ambicija ostvario tijekom ta četiri desetljeća rada, osobito posljednje 24 godine otkako sam bio umjetnički ravnatelj Ansambla LADO, još je mnogo toga što priželjkujem napraviti. Motiva i energije mi ne nedostaje, pa vjerujem da je mirovina samo početak jednog novog kreativnog ciklusa."

PRIVILEGIRAN I SRETAN

Odlazak u mirovinu gotovo redovito prate dvojake emocije: osjećaj rasterećenja od svakidašnjih napetosti i olakšanje što je jedan dug i častan profesionalni put uspješno priveden kraju, ali i žal neminovan za kraj svakog putovanja. Osvrćući se na minule godine, Ivančan kaže:

„Imao sam mnogo sreće. Radio sam posao koji sam volio, budio sam se s ugodnim mislima kako odlaskom na svoje radno mjesto hitam ususret izazovima koje mi je taj posao pružao. Bio sam svjestan da vrlo malo ljudi ima takav privilegij i sreću. Iako bavljenje folklorom u ranoj mladosti nije bio moj prvi izbor – više su me privlačile zabave, djevojke, sviranje, izlasci, ples i tulumarenja – ipak su okolnosti presudile u korist folklora. Bio sam dijete razvedenih roditelja, a moj očuh, dr. Ante Tošić iz Cetinske krajine, izvanserijski liječnik i humanist, koji me praktički odgojio, usmjeravao me prema studiju medicine priželjkujući da postanem liječnik. Ja sam pak rano shvatio da medicina zahtijeva potpunu posvećenost, što pak isključuje sve drugo, na što nisam bio spreman. Stoga sam, tek reda radi, upisao studij ekonomije, da bih nakon tri godine shvatio kako to doista nije fakultet za mene i odustao.

No, imao sam sreću što je moj biološki otac Ivan Ivančan u to doba bio ravnatelj i umjetnički direktor Ansambla LADO pa sam s prethodnim iskustvom amaterskog bavljenja folklorom, sredinom sedamdesetih godina prošlog stoljeća, popunio tada oskudan muški sastav Lada, kako bih zaradio za džeparac i malo putovao. Nakon koncerta u povodu obilježavanja 25. obljetnice Lada u HNK, na svečanosti u sjedištu Ansambla, definitivno sam odlučio javiti se na audiciju. Prošao sam audicijski test i 1975. primljen sam u radni odnos. Upisao sam i studij etnologije i povijesti umjetnost na Filozofskom fakultetu, ali su me profesionalne

1 Ivančan na promociji CD-a „Pasijom kroz hrvatske krajeve"

2 Na snimanju promotivnog spota Ladarica u Muzeju „Staro selo" u Kumrovcu

3 Na generalnoj probi uoči koncerta u zagrebačkom HNK 2000. godine

obveze u Ansamblu potpuno preuzele, a sve me više zaokupljao i folklorni amaterizam i istraživanje naše etno baštine. Tek sam na odsluženju vojnog roka, s te distance, shvatio koliko se bogatstvo krije u našem folkloru i koliko je istodobno – i u medijima i u društvu općenito – folklor zanemaren i tretiran kao neki izdanak ruralne, tzv. zaprežne kulture, nedostojan svrstavanja u više kulturne sfere. To je u meni pobudilo i prkos i želju da opovrgnem takve zablude i sasvim nedostojan tretman folklora."

URBANI ETNO ENTUZIJAST

Ivan Ivančan, kao tipični predstavnik građanske kulture, „asfaltna baza" i urbani veseljak, čvrsto je stao na stranu obespravljene i podcijenjene folklorne baštine, osjećajući u njoj i nacionalni identitet i kulturno bogatstvo. Počeo je voditi Folklorni ansambl Zagreb, pohađao je ljetne i zimske škole folklora, učeći od tada najvećih koreografa i plesača, a početkom osamdesetih počeo se baviti i pedagoškim radom, najprije asistirajući ocu Ivanu Ivančanu, a potom i sâm predajući folklorno pjevanje i plesanje. Već tridesetak godina, u sklopu Baletne škole u Zagrebu, postoji i Odjel za folklorno plesanje, s kojeg su potekli mnogi plesači današnjeg Lada, a u kojem Ivančan i danas predaje.

Ivanova majka Tanja i otac Ivan upoznali su se 1945. godine na folkloru. Majci je tada bilo nepunih 15 godina, studirala je na konzervatoriju, svirala violinu i zaljubila se u svog budućeg muža, legendarnog Ivana Ivančana, s kojim je završila tečaj za vođenje folklornih društava, na kojem je predavao profesor Zvonimir Ljevaković,

utemeljitelj Ansambla narodnih pjesama i plesova LADO 1949. godine. Tanja Ivančan pjevala je u zboru Emila Cossetta, plesala u KUD-u „Joža Vlahović" i vodila nekoliko amaterskih folklornih ansambala. Zvonimir Ljevaković, kao nepartijski čovjek, u to je teško poratno vrijeme na zadivljujući način vodio LADO, vješto balansirajući između režimski nametnutih obrazaca i nacionalnih vrednota koje je promicao Ansambl.

Ivan Ivančan započeo je karijeru u Ladu kao plesač-pjevač, nakon uspješno položene audicije 1975. godine

OSTVARENI SNOVI

„Ljevaković, a poslije moj otac Ivančan, utrli su put kojim je LADO hrabro kročio čak i u režimski najtežim vremenima, boreći se uvijek svojim najjačim oružjem: umjetničkom kvalitetom. Stoga je za mene mjesto umjetničkog voditelja bilo rasterećeno mnogih stega kojima su bili izvrgnuti moji prethodnici, a uživao sam i veliku potporu koju su mi pružali bivši ravnatelji Josip Guberina i Ivana Lušić te današnji Krešimir Dabo, prepoznajući u mojim umjetničkim vizijama i kreativnim nastojanjima i želju za očuvanjem digniteta Ansambla i iskorake u nove, nekonvencionalne projekte. Kreirao sam tridesetak tematskih cjelovečernjih koncerata, programe posvećene Zvonimiru Ljevakoviću, Emilu Cossettu, Boži Potočniku, Marijanu Makaru, Tomislavu Uhliku, koncipirao tridesetak kompaktnih ploča, s kojima smo osvojili 9 Porina. Priredio sam glazbenu monografiju „Hrvatska tradicijska glazbala i sastavi", potaknuo osamostaljivanje Orkestra Ansambla i muškog pjevačkog korpusa Vokalisti Lada te pridonio njihovu osposobljavanju za samostalne cjelovečernje koncerte. Inicirao sam i osnivanje novih Ladarica koje sada djeluju pod okriljem Ansambla. Utemeljio sam Folklorni centar LADO, buduću folklornu akademiju.

Tijekom mog umjetničkog rukovođenja LADO je za svoja plesna i glazbena umjetnička ostvarenja osvojio najviše umjetničke nagrade, kao što su Orlando na Dubrovačkim ljetnim igrama i Ivan Lukačić na Varaždinskim baroknim večerima. Zbog svega toga uistinu mogu biti ponosan na svoj predani, strastveni i entuzijastički rad u Ladu. U mirovinu odlazim sretan i ispunjen, a to je vjerojatno najviše što čovjek kojem su se ostvarili gotovo svi snovi i ideali smije očekivati. Vjerujem da će sposobni ljudi privrženi Ladu poslije mene slijediti taj kontinuitet Ljevaković – Ivančan – Ivančan i da će LADO zadržati poziciju najpoznatijeg hrvatskog kulturnog izvoznog proizvoda i kulturnog ambasadora svoje zemlje u svijetu."

Ivančan je rado plesao »Stare splitske plesove"

MARGINALIZIRANA KULTURA

Od početka hrvatske samostalnosti bučno najavljeni projekti duhovne obnove Hrvatske izgubili su se u labirintima medijskog senzacionalizma, zamijenjeni temama koje se bave komercijalizacijom kriminala, trgovinom ljudima u nogometnom miljeu ili estradnim trivijalijama. Svjetski uspjesi Ansambla LADO jedva da su našli mjesta u šturim kronikama osakaćenih kulturnih rubrika. Ipak, sve to nije priječilo taj vrhunski svjetski folklorni ansambl da u blještavilu svjetskih pozornica predstavlja ne samo sebe, nego i svoju domovinu. Pita li se umjetničkog direktora koja mu je od mnogih turneja i nastupa u svijetu obilježila život, bez dvoumljenja će reći: Japan. Nezaboravne su bile i turneje po Italiji, Španjolskoj i mnogim drugim zemljama, ali Japan… Kad danas gledamo mnoštvo japanskih turista u Zagrebu, na Plitvičkim jezerima ili u Dubrovniku, možda i ne pomišljamo na to da je njihov prvi „touroperater" još davnih godina bio LADO, za svoje prve velike turneje po Japanu koja je oduševila tamošnju publiku.

Ivančan zahvaljuje publici i Ansamblu na oproštajnom koncertu u zagrebačkom HNK 22. studenog 2015. godine

„Turneja po Japanu 2006. godine bila je najorganiziranija i najspektakularnija u povijesti Ansambla. U šest tjedana nastupili smo na 28 koncerata u 21 gradu, od sjevera do juga, na sva četiri japanska otoka, u najboljim dvoranama kapaciteta od 1600 do 3200 sjedala, koje su bile ispunjene do posljednjeg mjesta i u kojima smo doživjeli prave ovacije publike. Nezaboravno, duboko emotivno, letjeli smo na krilima publike. Gledalo nas je ukupno šezdesetak tisuća ljudi. Sve je bilo izvrsno organizirano, pratili su nas najbolji akustičari, boravili smo u vrhunskim hotelima, imali smo kraljevski tretman. Ni na jedan nastup ili na putovanja zrakoplovima, autobusima ili vlakovima nitko od naših članova nije kasnio ni sekundu, ostavili smo dojam vrhunskog svjetskog ansambla i vrhunskih profesionalaca. Jedna je Japanka nakon koncerta javno izjavila da je i prije čula za Hrvatsku, ali da je sada imala priliku osjetiti njezinu dušu i kad bi se ponovo rodila, željela bi biti Hrvatica i plesati u Ladu… Može li se čovjeku dogoditi veća sreća i zadovoljstvo, pitao sam se."

TRAJNA LJUBAV

Promatra li se dosadašnji život Ivana Ivančana – imajući na umu njegov plesački, glazbeni, koreografski, organizacijski, vizionarski, producentski, prezentacijski i sav ostali angažman u Ladu, pribrojivši tome i njegov obiteljski život uz dva osebujna oca i jednako tako osebujnu majku, uz dvije bračne partnerice – čini se da LADO ni izdaleka i ni trenutka nije bio samo njegov posao. LADO je bio njegov život, njegova trajna ljubav, i takav će posve sigurno ostati do kraja Ivančanova života.

Duboko je uvjeren da će LADO zadržati status kulturne perjanice i za buduće naraštaje, predstavljajući se kao nacionalni ponos i svjetska vrednota kojom se hrvatska kulturno-povijesna baština prezentira svijetu i tako čuva i snaži nacionalni identitet. Pod pretpostavkom da to napokon shvati i hrvatska kulturna politika i svi oni kojima je Hrvatska u srcu. LADO bi, u jednoj osmišljenoj kulturnoj politici, barem pola godine predstavljao Hrvatsku u inozemstvu i gradio imidž jedne još do jučer nepoznate zemlje.

Mjesto umjetničkog ravnatelja katkad je, zbog principijelnih razloga, izazivalo i prijepore, čak i s karizmatskim ocem Ivanom Ivančanom, za čijeg se života sin potpisivao kao Ivan Ivančan mlađi. Kao što je i uobičajeno u umjetničkom svijetu, ni jedan ni drugi nisu popuštali, pa Ivan i danas osjeća žal što nije uspio organizirati koncert ocu u čast, kojeg je neizmjerno poštovao i htio mu odati najveću počast, a otac se nije slagao s njegovim programom i zabranio je izvođenje koncerta. Najteže je uvijek bilo uspostaviti suglasje u umjetničkom svijetu često razdiranom različitim silnicama, taštinskim pratiteljicama svih umjetnika.

Ono što publika nikad nije imala prilike čuti, a što se Ivanu Ivančanu duboko usjeklo u srce, bili su trenuci nakon iscrpljujućih turneja, kad bi se nakon dugotrajnih vožnji autobusom, s jednog od prednjih sjedišta, začuo tihi glas nezaboravne Anđele Potočnik, a jednako tako tihim glasom, *sotto voce*, pjesmu bi prihvatili i ostali članovi Ansambla.

Bili su to trenuci kad je LADO pjevao za svoju dušu, onu istu čiju je suptilnost prepoznao cijeli svijet. ~

Domoljubni zvuci za Kolindu Grabar Kitarović

Ansambl LADO svojim je nastupom na inauguracijskoj svečanosti prve hrvatske predsjednice, s ostalim izvođačima, pridonio dostojanstvenom i veličanstvenom ugođaju na Trgu sv. Marka na zagrebačkom Gornjem gradu

piše **DRAŽEN KURILOVČAN**
snimio MARIJA KUNDEK, DOMAGOJ OPAČAK (URED PREDSJEDNICE RH) I MARIO FERENČAK

Točno u podne, 12. veljače 2015. godine, ispred Crkve sv. Marka na zagrebačkom Gornjem gradu, započela je svečanost inauguracije prve hrvatske predsjednice Kolinde Grabar Kitarović.

U glazbenom programu, uz Puhački orkestar HV-a, Zbor HRT-a, Akademski zbor Ivan Goran Kovačić, Zbor Izvor, Igora Geržinu, Renatu Sabljak, Radojku Šverko, Martinu Gojčeta Silić, sudjelovao je i Ansambl LADO. Program je režirao Krešimir Dolenčić.

U program su uvrštena djela hrvatske glazbene baštine koja sadrže snažnu tradicijsku notu. S ostalim zborovima izveli smo Završno kolo iz opere „Ero s onoga svijeta„ te „Himnu slobodi" Jakova Gotovca, a samostalno smo otpjevali jednu od najpopularnijih pjesama iz Ladova repertoara „Lijepo pjeva za lugom djevojka", a naši sopci Josip Križanić i Stjepan Večković izveli su segmente iz koreografije „Krčki tanac".

Pripreme za inauguraciju bile su vrlo temeljite jer se ništa nije smjelo prepustiti slučaju: sve je bilo isplanirano do posljednjeg detalja.

Uvježbavanju programa posvetili smo deset dana predanog rada. Kako smo sudjelovali u programu koji nije blizak našem glazbenom repertoaru i pripada klasičnoj zborskoj literaturi, tehniku pjevanja i zvuk ansambla trebali smo prilagoditi tom novom glazbenom izazovu. Osim toga, program je trebalo pjevati bez nota. Nakon uvježbavanja u prostorijama Lada imali smo dvije zajedničke probe s ostalim izvođačima u prostorijama Puhačkog orkestra HV-a. Na tim smo probama postali svjesni koliko smo svoj dio posla izvrsno obavili i uvjerili se da smo spremni i za najveće izazove. Povremeno sami sebi, naime, postavljamo granice za koje se pitamo jesu li dostižne. Iako po našem zvuku i tehnici pjevanja nismo bliski ostalim zborovima, smatram da smo ravnopravno s ostalima pridonijeli ljepoti ugođaja i kvaliteti izvedbe.

Uslijedile su i dvije generalne probe na Trgu sv. Marka. Bilo je vrlo hladno, ali smo stoički odradili probe, grijući se u pauzama čajem i kuhanim vinom. Suradnja s redateljem Krešimirom Dolenčićem bila je kao i uvijek besprijekorna. Njegov angažman bio je zadivljujući i poticajan. Cijelo je vrijeme na probama održavao vedru atmosferu, objašnjavajući pritom svoje viđenje cijelog protokola.

Protokolarno, sadržajno i emocionalno inauguraciju možemo smatrati izvrsnom, pomno osmišljenom, što se moglo iščitati i na licima mnoštva okupljenog na prepunom Trgu sv. Marka i u pokrajnim ulicama.

Osobno sam osjećao ponos i ushićenost što sam nazočan na svečanosti. Bio sam oduševljen odabirom i kvalitetom izvedbe svih glazbenih brojeva. S ponosom i ushićenjem promatrao sam članove našeg Ansambla kako dostojanstveno, s velikim žarom i na visokoj profesionalnoj razini – iako smo folklorni ansambl – ravnopravno s ostalim zborovima, kojima je taj program dio njihove djelatnosti, izvode djela klasične zborske literature. I tako pridonose inauguracijskoj svečanosti prve hrvatske predsjednice Kolinde Grabar Kitarović. ~

Ansambl LADO na inauguracijskoj svečanosti ispred Crkve sv. Marka (lijevo dolje i sasvim gore). Solist Krunoslav Šokac i prvakinja Dijana Banek s glazbenom divom Radojkom Šverko (gore)

Riječ redatelja Krešimira Dolenčića

Kad se rade tako važne priredbe koje nemaju samo trenutno, protokolarno značenje, nego predstavljaju i sliku najboljega iz Hrvatske, koja treba ostati zapamćena u vremenu koje dolazi, Ansambl LADO nezaobilazni je izbor. Kad surađujem s Ladom, uvijek sam, zapravo, samo neki izbornik iz preobilja materijala i bogatstva koje se nudi. Raditi na svečanosti inauguracije hrvatske predsjednice s Ladom bilo je radosno, inspirativno i – usudio bih se reći – očekivano fantastično.

Vokalisti Lada otvorili Festival hrvatske glazbe u Beču

Nastupom u veličanstvenoj Crkvi sv. Petra u austrijskoj prijestolnici Vokalisti su predstavili izbor iz svog sakralnog i svjetovnog klapskog repertoara

piše **TENA FRANJIĆ** *snimili* MARIO FERENČAK I PETAR TYRAN

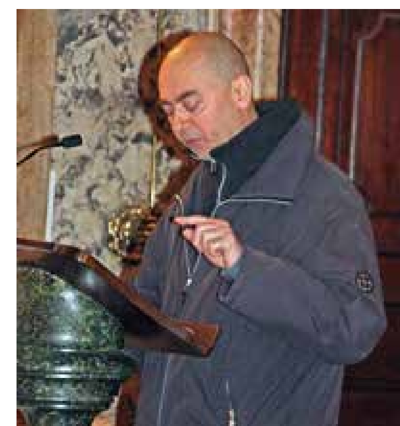
Festival hrvatske glazbe u Beču već 11. godinu zaredom bečkoj i austrijskoj publici predstavlja hrvatsku glazbu svih žanrova iz različitih razdoblja glazbene povijesti, u interpretaciji najboljih hrvatskih glazbenika. Zahvaljujući takvim festivalima Beč postaje iznimno važno središte kvalitetne i raznovrsne kulturne ponude iz cijelog svijeta.

Vokalisti Lada doputovali su u Beč 3. studenoga u organizaciji Festivala hrvatske glazbe i InArt studija. Pod vodstvom dirigenta Joška Ćalete izveli su reprezentativni program izvorne tradicijske glazbe u jednom od najljepših bečkih sakralnih objekata – Crkvi sv. Petra (Peterskirche) iz 1733. godine. Predstavili su izbor iz svog sakralnog i svjetovnog klapskog repertoara.

Crkva sv. Petra bila je ispunjena do posljednjeg mjesta. Na koncertu je bila nazočna veleposlanica Republike Hrvatske u Austriji Vesna Cvjetković, koja je pohvalila nastup Vokalista i pružila potporu predanom djelovanju Ansambla LADO. Nakon koncerta uputili smo se u Hrvatski centar u samom središtu Beča, gdje su Gradišćanski Hrvati, zajedno s Veleposlanstvom Hrvatske u Austriji, u povodu ponovno uspostavljene suradnje, priredili prigodni domjenak za Vokaliste. ~

Vokalisti Lada na ulasku u Crkvu sv. Petra

Na početku koncerta nazočne je pozdravio Davor Merkaš, umjetnički ravnatelj Festivala i voditelj Muzičkog informativnog centra Koncertne direkcije Zagreb

Izvanredna i opunomoćena veleposlanica Vesna Cvjetković priredila je za Vokaliste Lada i goste prigodni domjenak u Hrvatskom centru

Vokalisti u Muzičkoj akademiji

snimio MATIJA AUKER

Vokalisti Lada vjerni su dalmatinskom zvuku i promicanju tradicijskog izričaja južnih dijelova Hrvatske. Upravo taj zvuk pobuđuje oduševljenje mnogih posjetitelja na njihovim koncertima. Prije odlaska u Beč, Vokalisti su isti program izveli pred zagrebačkom publikom – 25. listopada nastupili su u nadahnutom duhovnom ozračju prepune Crkve sv. Marka, a dva dana poslije, 27. listopada, po prvi puta u koncertnoj dvorani nove zgrade Muzičke akademije u Zagrebu, u kojoj se tražilo mjesto više.

U travnju 2015. godine Vokalisti Lada održali su sakralni koncert u Župi blaženog Alojzija Stepinca u Velikoj Gorici. Tim je povodom snimljen i kratki video s isječcima koncerta koji se može pogledati na službenom YouTube kanalu Ansambla LADO. ~

Vokalisti Lada prvi su put nastupili i u dvorani nove Muzičke akademije u Zagrebu

Adrenalinski zanos Dijane Banek

Nakon 28 godina provedenih u Ansamblu LADO, u kojem je profesionalno stasala uz vrhunske solistice i glazbene pedagoge, Dijana Banek koja svoj posao smatra adrenalinskim, a najviše je nadahnjuje i ispunjava pjevanje u sakralnim prostorima, stekla je status prvakinje

piše DENIS DERK

snimili TOMISLAV MATAIĆ, MARTINA KENJI, MARKO MRŠE

Vrhunci su Ladova CD-a „Raspelo” pjesma „Majka Božja je zaspala”, ali i pjesma „Tužno plače” kojom dominira sonorni, grleni glas Dijane Banek koji u slušatelja pobuđuje snažne emocije, rečenica je koju sam napisao 2003. godine, baš za Ladov Godišnjak. Sličnih sam pohvalnih rečenica posvećenih dugogodišnjoj Ladovoj solistici napisao mnogo, a među njima je i pohvala koju je Dijana Banek zavrijedila za solističku izvedbu u „Podravskim svatima” u slavnoj, iznimno akustičnoj povijesnoj Smetaninoj dvorani u Pragu. Jedinstveni glas Dijane Banek, taj prodorni, ali ujedno i mekani sopran, posljednjih je godina bitno obilježio Ladove plesne, a napose vokalne nastupe s duhovnim programom i nagrađivana diskografska izdanja. Stoga ne čudi da je ove godine Dijana Banek dobila prestižni status prvakinje Lada, naslijedivši na tom mjestu čuvenu pjevačicu Janju Ivančan.

GLASOVI KOJI NADAHNJUJU

„Imala sam sreću što je Janja Ivančan 28 godina pjevala pokraj mene. Učila sam od nje. A imala sam što čuti i naučiti. Glasovi su nam se slagali. Janja mi je bila velika podrška cijelo vrijeme”, kaže Dijana Banek koju je status prvakinje iznenadio.

„I danas sam jako vezana za stariju ekipu Lada. Mislim da sam pjevala dvadeset i pet posto bolje kada sam pjevala uz Janju ili Zagu, koje mi danas silno nedostaju u Ansamblu. Kada sam prije dvadeset i osam godina došla u LADO, bila sam najmlađa u ekipi, upijala sam savjete iskusnijih, učila od ljudi koji su bili kompletni umjetnici. Sve što bi mi Anđela Potočnik, Ana Kelin ili Božo Potočnik rekli, meni je bilo svetinja”, ističe Dijana.

Dijana Banek svojim je iznimnim solističkim dionicama obilježila mnoge izvedbe Ansambla LADO (lijevo, dolje i gore desno)

Solisti Dijana Banek i Dubravko Radić na pozornici KD Vatroslava Lisinskog u izvedbi koreografije „Plesovi i pjesme Boke kotorske”

Rođena Zagrepčanka potječe iz zagorske obitelji, pa je u Ansamblu kolokvijalno zovu Zagorka. Tata joj je iz Belca, u čijoj je prelijepoj crkvi često nastupala na božićnim koncertima Lada, a mama iz Bednje. U obitelji su svi nešto pjevali i svirali, pa je Dijana od malih nogu bila okružena glazbom. Tata je svirao trubu, između ostaloga i u limenoj glazbi ZET-a, a mala Dijana često je s njim išla na probe, upijajući zvukove i ritmove. U vrtiću je prve plesne korake, i to prigorskih plesova, naučila od tete Paule jer nije htjela spavati. Pohađala je i Baletnu školu u kojoj je bila druga generacija upisana na Odjel za narodne plesove. Ondje je imala odlične, svestrane pedagoge koji su joj objasnili važnost stamenog, a graciozanog držanja. Bila je i članica KUD-a Vilim Galjer.

PROPUTOVALA CIJELI SVIJET

Kad je u novinama pročitala natječaj za audiciju u Ladu, prijavila se i prošla. Bila je 1987. godina. Od tada do danas vjerna je Ansamblu s kojim je prošla gotovo sve kontinente, mnoge koncertne dvorane, snimila mnoge ploče... A razmišlja li i o CD-u? „Ne”, kratko odgovara Dijana koja je nedavno, gledajući HTV-ovu emisiju „Srdačno vaši”, snimljenu 1989. godine, u kojoj Ivan Hetrich razgovara s legendarnim hrvatskim etnologom i etnokoreologom Ivanom Ivančanom, vidjela i svoj prvi solo-nastup u Ladu.

„U emisiji je snimljen Ivančanov rad na koreografiji 'Na Baniji bubanj bije' u kojoj sam imala prvi solo”, prisjeća se Dijana koja voli plesati Podravinu, Zagorje, plesove starog Trogira, popularni linđo... A jako joj odgovara i Ladov duhovni vokalni program.

KAD DUŠA ZATITRA

„Jako volim pjevanje u crkvi. To mi je duhovna priprema za Božić i Uskrs. Uostalom, s obitelji, suprugom i dvojicom sinova, idem na zornice, a sin mi vodi crkveni zbor. Znamo se i pješice uputiti u Mariju Bistricu. Posebno volim korizmene koncerte koji me pročišćuju. Kad smo pjevali korizmene napjeve iz Baranje, koje je prikupio Krunoslav Šokac, doista mi se razgalila duša. Čudesno je što je sve narod izmislio”, veli Dijana koja je proputovala cijeli svijet, ali ne pada joj na um živjeti igdje izvan Hrvatske.

Dijana se veseli što će i za ovogodišnji Božićni koncert otpjevati jednu uspavanku u obradi Tomislava Uhlika. Iako voli snažne, eksplozivno vesele napjeve, podjednako su joj drage i nježne, kantilenske melodije. A kako bi, ukratko, definirala angažman u Ladu?

„Ovaj je posao isključivo adrenalin. Isključivo”, jasna je nova prvakinja Lada Dijana Banek koja se tom titulom pridružila Dubravku Radiću i Bojanu Kavedžiji. ~

Ljepota ženskih glasova

piše **LIVIJA ZGURIĆ**

snimio ROBERT GAŠPERT, FOTOARHIVA HRT-A I MARIO GOLENKO

I ove su godine Ladarice nastupale na samostalnim koncertima i kao gošće na mnogim posebnim događanjima, oduševljavajući publiku različitog profila i dobi koja cijeni njihovu nadarenost i posvećenost folkloru kojim se tako predano bave

Ladarice su u 2015. godini održale nekoliko samostalnih koncerata i gostovale na različitim scenskim događanjima. U sklopu manifestacije Ljeto u gradu Zrinskih, zajedno s Orkestrom Ansambla LADO, 4. srpnja nastupile su pred prepunim atrijem Starog grada u Čakovcu. Njihov se program sastojao od tradicionalnog kajkavskog repertoara i pjesama sjeverozapadne Hrvatske.

Isti taj program izvodile su nekoliko dana poslije u atriju Hrvatskoga prirodoslovnoga muzeja na zagrebačkom Gornjem gradu na Sceni Amadeo. U publici su bile i nekadašnje Ladarice koje su pružale potporu svojim mlađim kolegicama, a na kraju koncerta poklonile su se nazočnima, što je publika nagradila dugim pljeskom. Koncert na Sceni Amadeo Ladarice su darovale umirovljenoj ladarici, legendarnoj Jadranki Gračanin Putnik, koja je i danas blisko vezana uz Ansambl LADO, kao vjerna pratiteljica i prijateljica kolektiva u kojem je ostavila dubok trag.

Ladarice su 13. lipnja, u sklopu revijalnog programa, nastupile na finalnoj večeri Glazbenog festivala Pjesme Podravine i Podravlja u Pitomači. Uveličale su proslavu 30. obljetnice zajedničkog rada maestra Siniše Leopolda i Tamburaškog orkestra HRT-a, a nastupile su i na Superbrands eventu na kojem je Ansamblu LADO uručeno priznanje Superbrands. Ladarice su pjevale u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu prigodom uručenja nagrade Oskar znanja koju Agencija za odgoj i obrazovanje svake godine dodjeljuje najboljim učenicima.

U svibnju su gostovale na otvorenju 50. međunarodne vrtne izložbe Floraart u Zagrebu, na kojoj se ove godine predstavilo oko 180 izlagača iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Francuske, Italije, Mađarske, Nizozemske, Njemačke, SAD-a i Slovenije.

U Starom selu Kumrovec, tijekom jednog od najljepših jesenskih dana, snimile su promotivni videospot koji je autorski osmislio snimatelj i redatelj Marko Dimić. Taj je spot u samo tjedan dana, na službenom YouTube kanalu Ansambla LADO, pogledalo više od 1000 ljudi.

U prosincu su svojim nastupom otvorile Edukativnu konferenciju o Alzheimerovoj bolesti namijenjenu skrbnicima,

Ladarice su snimile promotivni spot u Muzeju „Staro selo" u Kumrovcu zahvaljujući suradnji s Tanjom Brlek, voditeljicom Muzeja. Autor spota je Marko Dimić

Kadrovi iz promotivnog spota redatelja Marka Dimića i fotografa Roberta Gašperta

profesionalnim njegovateljima, liječnicima i medicinskom osoblju, kao i psiholozima i socijalnim radnicima.

Ladarice su s Miroslavom Škorom snimile CD s tradicionalnim hrvatskim božićnim pjesmama, stavljen u paketić u kojem je i slama koju je kućedomaćin na Badnjak unosio u svoj dom kad bi palio voštanicu također stavljenu u paketić. Prihod od paketića prodanih 15. prosinca u trgovinama Konzum i Tisak Media bio je namijenjen udruzi Betlehem iz Sesveta, koja skrbi o trudnicama i mladim majkama kojima je potrebna pomoć.

Gdje god nastupaju, od samostalnih koncerata do gostovanja na različitim priredbama i događanjima, Ladarice svojim kristalnim glasovima i šarmantnim pojavama u prelijepim kostimima pobuđuju iznimnu pažnju i oduševljenje gledatelja. Neovisno o mjestu gostovanja, ljepota ženskih glasova neodoljiva je za publiku različitog profila i dobi koja cijeni njihovu iznimnu nadarenost i posvećenost folkloru kojim se tako predano bave. ~

1 Koncert u čast 30. obljetnice ravnanja Siniše Leopolda Tamburaškim orkestrom HRT-a

2 Humanitarni koncert u čast legendarnoj ladarici Jadranki Gračanin Putnik na Sceni Amadeo

3 Nastup Ladarica u sklopu manifestacije Ljeto u gradu Zrinskih u Čakovcu

LADO u primorskom zagrljaju

Publika oduševljena nastupom Ansambla LADO u Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca u Rijeci nada se da sljedeći koncert neće čekati tako dugo

piše IVANKA HORVAT

snimila LIVIJA ZGURIĆ

Nakon dugih petnaest godina, Ansambl LADO vratio se na pozornicu Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca u Rijeci. U sklopu proljetnih koncerata, 24. travnja, LADO je riječkoj publici i gostima pristiglima iz Istre, s Kvarnera i otoka, predstavio program narodnih plesova i pjesama raznih hrvatskih krajeva.

„Bili su nam tako blizu, a tako daleko”, poluglasno je komentirala jedna gledateljica nakon koncerta, još pod dojmom ovacija razdragane publike i glasnih povika „Bravo, bravo!”, izražavajući tako osjećaje većeg dijela gledatelja… Prepuno gledalište svaki je pojedinačni nastup nagrađivalo dugotrajnim pljeskom. Zadivljena ljepotom originalnih narodnih nošnji, raznolikošću plesa i virtuoznošću izvođenja, publika nije susprezala emocije, a LADO je, ponesen tim vibracijama, uzvraćao svojim vrhunskim scenskim umijećem.

Program koncerta bio je koncipiran u dva dijela, a atraktivni repertoar sastavljen od niza najpopularnijih pjesama i plesova središnjeg i sjeverozapadnog dijela Moslavine, Starih splitskih plesova, Baranjskih plesova, folklorne baštine Gorskog kotara do scenskog prikaza završnog žetvenog običaja i svatovskih običaja. Izvedeni su i pjesme i plesovi bačkih Hrvata Bunjevaca.

Riječka publika te je iznimne večeri, pjesmom i plesom prošetala kroz cijelu Hrvatsku, s neskrivenom nadom da će sljedeće gostovanje Ansambla LADO u svojem gradu čekati mnogo manje nego dosad. ~

LADO je nakon 15 godina nastupio u Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca u Rijeci

Glazbenik solista Dalibor Paurić, predstavnik Lada, sa sudionicima projekta Euterpe

Na Olimpu tradicijske glazbe

Gostovanjem na koncertu u Grčkoj, u sklopu Euterpe Projecta, dobio sam prigodu čuti kako hrvatska tradicijska glazba zvuči na instrumentima drugih zemalja, ali i nadograditi vlastito sviračko umijeće

pišu **DALIBOR PAURIĆ**
snimke ARHIVA EUTERPE PROJECT

Hrvatska, Srbija, Grčka i Italija okupljene su u organizaciji Euterpe Project čiji je cilj vrhunske pjevače i glazbenike tradicijskih glazbala iz cijele Europe sjediniti u cjelinu pripremljenu za koncertni nastup. Gostujuća zemlja okuplja orkestar koji sa solistima drugih zemalja Europske unije kreira, uvježbava i potom izvodi dogovoreni repertoar. Svaki gostujući solist šalje ostalim solistima i orkestru domaćinu note ili snimku pjesama koje želi izvesti, a predstavljaju tradicijsku baštinu njegove zemlje. Istodobno preuzima note ostalih solista i priprema se za nastup u zemlji domaćinu.

Hrvatska ima znatno više tradicijskih instrumenata od drugih zemalja. U mnogim se zemljama i regijama sviraju isti instrumenti, dok je u Hrvatskoj nezamislivo predstavljati, primjerice, Istru tamburama, Slavoniju lijericom, sopilama ili roženicama, Split samicama ili violinama itd.

Projekt ima i edukativni karakter

Domaćin Euterpe Projecta 2015. godine bila je Grčka. Zbog prijevoznih ograničenja nisam mogao nositi više od dva veća instrumenta, ali sam sudionicima podijelio DVD-snimke na kojima se moglo vidjeti koje sve instrumente sviramo i kako to izgleda kad se solističkoj izvedbi pridruži ansambl. Na probama su sudionici izmjenjivali instrumente, pokazujući svoja sviračka umijeća, ali na koncertu su vrijedila posve druga pravila. Probe su trajale tri dana, a četvrtog je dana održan spektakularan koncert.

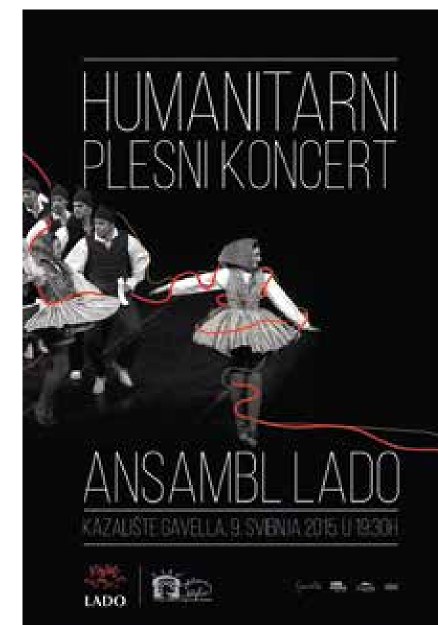
Na koncertu na grčkom otoku Mykonosu, kao predstavnik Ansambla LADO, Hrvatsku sam predstavljao nastupajući s četirima izvedbama i na trima instrumentima. U tri su izvedbe svirali svi izvođači, a linđo na lijerici uz kontrabas i udaraljke samo ja. Odabrao sam pjesme „Kolo igra, tamburica svira" i „Rokoko" iz koreografije „Na veliko prelo" (brač), „Veliko bračko kolo" (brač), „Poskočica linđo" (lijerica) i „Prikazivanje Suska" na istarskom mihu. Bilo je iznimno zanimljivo slušati kako se hrvatske folklorne pjesme sviraju različitim tehnikama i interpretacijama, na instrumentima kao što su lauta, bouzouki, kaval, lyra itd. Veliki izazov bio mi je i sviračko znanje stečeno u Ansamblu LADO primijeniti u vrlo zahtjevnim izvedbama pjesama drugih zemalja.

Poseban je pak osjećaj biti predstavnik Ansambla LADO i Hrvatske na takvom prestižnom koncertu, pokazati svoje sviračko umijeće i predstaviti nacionalnu tradicijsku baštinu. Za mene je pak bilo veliko profesionalno iskustvo upoznavanje s novim tehnikama sviranja, što je ujedno i prigoda za nadogradnju vlastitog sviračkog umijeća. Dostojno predstavljati svoj matični Ansambl LADO, svoju zemlju i sebe kao profesionalnog svirača – treba li poželjeti išta više i ljepše? ~

Pomoć onima koji pomažu bespomoćnima

Dobrotvornim koncertom u Gradskom dramskom kazalištu Gavella Ansambl LADO pomogao je – novcem od prodaje ulaznica – ostvarenju programskih ciljeva Plavog telefona, udruge koja skrbi o onima kojima je pomoć najpotrebnija

pišu **MIRO VUČENOVIĆ, MONIKA NOŽINIĆ**

Ove godine, nakon 24 godine predanog i uspješnog rada, Plavi telefon bio je prisiljen zatražiti pomoć: zbog nedostatka novca realizacija planiranih aktivnosti za 2015. godinu bila je vrlo upitna i praktički neostvariva. Financijska pomoć bila nam je prijeko potrebna. Kao i prijašnjih godina, programe smo predočili gradu, državi, kao i Europskoj uniji, ali ove godine, nažalost, nismo naišli na dovoljno razumijevanja za svoje potrebe. Ipak, željeli smo da i ove godine, bez obzira na financijske teškoće, posao obavimo profesionalno i ostvarimo planirane aktivnosti, za što su nam bila potrebna ne osobito velika, ali nužna financijska sredstva.

Na samu informaciju o tome u kakvoj smo se situaciji zatekli, ravnatelj Ansambla LADO pokazao je želju da nam pomogne u organizaciji humanitarnog koncerta za pomoć Plavom telefonu. Od ideje do organizacije prošla su samo tri mjeseca, tijekom kojih je Plavi telefon uspio za tu prigodu dobiti dvoranu Gradskog dramskog kazališta Gavella, koju nam je domaćin velikodušno ustupio bez naknade.

Dobri ljudi Lada i ovom su prigodom pokazali veliko srce i dobru volju, pruživši nam nesebičnu potporu i pokazavši se kao vrhunski partner u humanitarnom projektu. Ansambl LADO preuzeo je na sebe organizaciju cijelog koncerta – od obavijesti u medijima kojima je promoviran koncert, idejnog rješenja i postavljanja plakata po gradu pa sve do angažmana u prodaji ulaznica.

Bilo je lijepo osjećati se sudionikom ove dobrotvorne priče u gotovo ispunjenoj dvorani kazališta Gavella. Programska koncepcija bila je zadivljujuća, a izmjena plesova i pjesama u publici je izazvala ushićenje. Jednosatni program nagrađen je dugim pljeskom.

Prvi put u povijesti Plavog telefona dogodilo se da netko potpuno preuzme organizaciju humanitarnog koncerta, čiji je prihod bio namijenjen plemenitim ciljevima, na čemu smo duboko zahvalni Ansamblu LADO. Ovaj put, umjesto da volonteri Plavog telefona pružaju pomoć, morali su je sami tražiti. Srećom, mladi su se ljudi svesrdno uključili u ovaj humanitarni koncert koji je Plavom telefonu olakšao kvalitetniji nastavak rada i pružanja pomoći ljudima kojima je svakodnevno potrebna.

Prikupljeni novac utrošen je na edukacije i supervizije, što je pomoglo da se 2015. godina uspješno privede kraju. Ukupno šest supervizija održano je u svibnju, lipnju, studenome i prosincu. U listopadu je održana i edukacija novih volontera, a u prosincu dodatne edukacije volontera. Edukacije za volontere Plavog telefona iznimno su važne i prijeko potrebne kako bi bili osposobljeni za pružanje pomoći svima kojima je potrebna.

Budući da je Plavi telefon 2. rujna 2015. zakoračio u 25. godišnjicu rada, nadamo se da ćemo u listopadu 2016. godine dostojno obilježiti tu značajnu obljetnicu i zajedno je proslaviti. Uvijek s istim uvjerenjem: zajedno smo jači. ~

LADO u kolu s glazbenom mladeži

Obnovljenom suradnjom Ansambla LADO i Hrvatske glazbene mladeži, nekadašnje Muzičke omladine, osigurava se kontinuitet očuvanja folklorne baštine i utire put budućnosti u kojoj će nacionalno blago imati jednako važnu ulogu kao i u prošlosti

piše LJILJANA LERMANN SKOMINA
snimio FILIP ČARGONJA

Osim na velikim pozornicama, LADO se često predstavlja i na različitim folklornim manifestacijama, u dvoranama redovito prepunima mlade publike. Ansambl teži prikupljanju, umjetničkoj obradi i scenskom prikazivanju najljepših primjera bogate hrvatske folklorne tradicije i njihovoj specifičnoj interpretaciji. Budući da su izvori narodne umjetnosti neiscrpni, pronađena djela često su podvrgnuta transkripcijama i adaptacijama.

Ranih sedamdesetih godina prošlog stoljeća Muzička omladina prepoznala je zanimanje mladih za folklornu glazbu i u svoj redovni program uvrstila koncerte Ansambla LADO. Bila je to vrijedna nadopuna nastavnog programa iz predmeta muzički odgoj – glazbena kultura. Mlada publika – djeca i učenici osnovnih i srednjih škola – oduševljeno je dolazila na koncerte Lada. Vrhunski pjevači, plesači i glazbenici nastupali su tijekom vikenda pred mladom publikom i po nekoliko puta, kako bi svim zainteresiranim slušateljima omogućili da uživaju u njihovom nastupu. Bili su to edukativni koncerti na kojima su mladi upoznavali bogatstvo našeg folklora, često obogaćeno regionalnim utjecajima.

Ansambl je katkad nastupao i u nekonvencionalnim i neadekvatnim prostorima, školskim dvoranama ili predvorjima, uvijek s istom scenskom strašću, kao da nastupa na velikim pozornicama, oduševljavajući mlade kvalitetom izvedbe, ali i visokom profesionalnošću pristupa svome poslu. LADO se uvijek nastojao prilagoditi prostoru i pokazati kako je izvedbeno umijeće važnije od katkad skromnih ili neodgovarajućih uvjeta za scenski nastup. Učenici su sa zanimanjem i znatiželjom pred školom dočekivali kamione u kojima se prevozi scenska oprema, promatrali iskrcavanje golemih kovčega u kojima su bile pažljivo složene vrijedne narodne nošnje, ali i glazbala i ostala oprema potrebna za nastup.

LADO je izlazio mladima ususret, gostujući u školama, ali i ugošćujući ih u svojoj dvorani. Cilj je uvijek bio isti: upoznati mlade u najranijoj dobi s hrvatskom folklornom baštinom, zainteresirati ih za tu vrstu umjetnosti i među njima otkrivati talente koji bi se i sami htjeli okušati u plesnom i glazbenom umijeću.

U povijesnima kronikama Lada zabilježeni su mnogi nastupi pred mladom publikom. U vrijeme kad se organizacija nazivala Muzičkom omladinom Hrvatske, LADO je, primjerice, 13. listopada 1988., nastupio u Velikoj Gorici, u dvorani Osnovne škole „Stjepan Fabijanić – Japa". Voditeljica programa bila je prof. Snježana Špehar, a jedan je član Ansambla LADO u spomen-knjigu škole zapisao: „Zahvaljujemo školi na suradnji za koju se nadamo da će se uspješno nastaviti. Mi dolazimo da pokažemo dio naše lijepe narodne umjetnosti...".

Nastupi Ansambla LADO i danas su značajan dio glazbenog programa svake koncertne sezone Hrvatske glazbene mladeži. Koncerti su popraćeni stručno vođenom konferansom. Mlada publika, osim u glazbenom umijeću, uživa i u raskoši autentičnih kostima, upoznaje se s tradicijskim glazbalima i dobiva vrijedne informacije o krajevima odakle potječu plesovi i pjesme.

U veljači 2015. godine LADO je u svojoj dvorani nastupio za pretplatnike ciklusa Hrvatske glazbene mladeži i tako obnovio uspješnu suradnju Lada i HGM; kontinuitet tradicije i pokazatelj kako se LADO u susretu s mladima neprestano pomlađuje.

Tradicijska glazba i ples dragocjena su baština proteklih stoljeća i nemjerljivo vrijedan doprinos budućim vremenima. Zajednička je obveza svih sudionika nacionalne kulture njegovanje različitih elemenata kulturne baštine, pa tako i tradicijske glazbe i plesa. Hrvatska glazbena mladež za to se zdušno zalaže, na dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja, a Ansambl LADO zahvalan joj je na toj promociji folklornih vrijednosti. ~

Obnovljenom suradnjom s Hrvatskom glazbenom mladeži LADO osvaja srca najmlađih

Raznobojne nošnje i plesovi pobudili su veliko zanimanje mlade publike

Kad usred plesa ispadne zub...

Dojmovi učenika Osnovne škole „Dr. Ivan Merz" nakon nastupa Ansambla LADO, koji je mališane ugostio u svojoj dvorani, u sklopu ciklusa namijenjenog Hrvatskoj glazbenoj mladeži

Jučer sam sa školom išla na Lado. Plesali su u prekrasnim narodnim nošnjama. Plesali su četiri plesa i svirali su nam. Išli smo u njihov poseban prostor za djecu. Svidio mi se najviše treći ples. Pjevali su razne pjesme, baš je bilo lijepo! Plesali su drmeš i raznorazne plesove. Jako su dobro plesali i zato su skupili pljesak. Meni se svidjelo i bilo mi je jako zanimljivo. A usred plesa mi je ispao zub.
Eva Maria, 2a

Jučer smo bili u Ladu, išli smo s jednim vrtićem. Vidio sam razne nošnje, plesove i još puno narodnih stvari. Vidjeli smo i instrumente. Čuo sam kak pjevaju. Ipak su i vrištali. Ali je bilo i jezovito kad su se tresli.
Andro, 2a

Bili smo na Ladu. Na Ladu je bilo jako lijepo. Nastupali su u svojem prostoru. Vidjeli smo četiri vrste nošnji iz Hrvatske. Svi smo jako uživali. Pjevali su lijepe pjesme. Odmah kad sam došao, razumio sam zašto oni idu po svijetu.
Jakov, 2a

Jučer smo išli gledati Lado. Bilo je jako lijepo. Najviše mi se svidio prvi ples. Bili smo u njihovoj dvorani. Išli smo svi osim Ivana. Prošli smo preko Zrinjevca.
Nikola, 2a

Kad kultura procvjeta na dva kontinenta

Gostovanje japanskog ansambla **Mionokai** u Hrvatskoj i Sloveniji 2015. pravi je mali organizacijski pothvat, temeljen na zalaganju Hrvatice Jelene Yamasaki, uvjerene u mogućnost zbližavanja tako dalekih kultura

piše JELENA YAMASAKI

Počasni konzulat RH u Osaki/Japan, asistentica počasnom konzulu, zadužena za turističku i kulturnu promociju i promidžbu & NPO Japansko-hrvatsko društvo razmjene

snimio VIGOR VUKOTIĆ I PRIVATNA FOTOARHIVA JELENE YAMASAKI

Projekt kulturne razmjene između Japana i Hrvatske započeo je u listopadu 2014., nakon što smo završili uspješnu turneju malih javnih nastupa sa seniorskim zborom Kwansei Sveučilišnog zbora Shingetsukai, poznatom po tome da njihovo sveučilište već više od 96 godina izvodi hrvatsku ariju „U boj" kao svoju himnu.

Budući da su vjerovali kako je Nikola Šubić Zrinski podrijetlom Mađar, te često mijenjali navode o podrijetlu naše arije, od makedonske, jugoslavenske, srpske i češke, prije nekoliko godina napokon su se uvjerili da potječe iz Hrvatske. Meni je bilo iznimno važno da sveučilište dobije točne informacije o povijesnim okolnostima i podrijetlu Nikole Šubića Zrinskog i bici kod Sigeta.

SKUPA PUTOVANJA

Na njihovom koncertu u Osaki upoznala sam gospodina Hamadu, kontakt-osobu Ansambla Mionokai. Oduševilo me što postoji ansambl koji se bavi izvedbom tradicionalnih melodija na vrlo vrijednim i rijetkim instrumentima kao što je ***koto*** (japanska harfa), ***shamisen*** (japanska gitara s 3 žice) i ***kokyu*** (tradicionalni japanski gudački instrument), uključujući tradicionalnu izvedbu japanskog plesa i pjesme. Pomno istraživši djelovanje Ansambla Mionokai uvidjela sam podosta sličnosti i poneke poveznice, ali i razlike iz kojih možemo pokušati učiti jedni od drugih, te da bi sve to mogao biti valjan razlog za kulturnu razmjenu. Kada sam pokrenula cijeli proces, znala sam da će najteži dio biti dobiti sponzorstvo, ali i osigurati povoljnu cijenu aviokarata, kakve u aviokompanijama nisu dostupne čak ni turističkim agentima. Dodatni je problem prijevoz vrlo teške opreme, odnosno instrumenata koji tijekom prijevoza zahtijevaju posebnu brigu.

Jelena Yamasaki i bivši veleposlanik Japana u Hrvatskoj Nj. E. Tetsuhisa Shirakawa koji je sa suprugom gledao koncert Lada u Tokiju 2014. godine

U Japanu se tako zahtjevna gostovanja planiraju vrlo detaljno i godinama unaprijed. Zahvaljujući potpori lokalnih partnera Makoto i Klape Kapric, grada Zadra i Zagreba i aviokompanije Turkish Airlines, sve smo uspjeli organizirati unutar nekoliko mjeseci, usporedo radeći na ostalim projektima uz poslove vođenja, koordinacije i produkcije turističkih programa. Turkish Airlines je još 2014. pokazao dobru volju pristavši nam ponuditi prihvatljivu cijenu aviokarata i kargo za japansku turneju Ansambla LADO. No, i tada su pregovori trajali nekoliko tjedana, što je u razdoblju Božića i Nove godine bilo iznimno stresno, no znala sam da na njih mogu računati i da su uvijek otvoreni za suradnju i kulturne razmjene.

KLAPSKA PJESMA

Koncerte sam isplanirala tako da sam u Zagrebu s Ansamblom LADO usporedila kostime, plesove i pjesme Hrvatske i Japana, dok sam u Zadru za Crkvu sv. Donata osmislila razmjenu japanske i naše klapske pjesme. Cijeli su projekt podržali Grad Zagreb, Turistička zajednica Grada Zagreba, Turkish Airlines, Makoto, WeLink, Office Tenitama, počasni konzulat RH u Osaki, čiji sam zaposlenik, i društvo koje sam nedavno osnovala NPO JCEA (Japansko – hrvatsko društvo razmjene). Japansko veleposlanstvo posudilo nam je prekrasne zlatne paravane, tipične za ukrašavanje scene na sličnim priredbama.

Bliski susret dviju različitih i udaljenih kultura u Zagrebu - Mionokai i LADO

Umjetnice su bile očarane programom koji je izveo LADO, pod nazivom „Slike iz Hrvatske", prikazujući na dojmljiv način plesove, pjesme i nošnje naših krajeva. Ponajviše ih je iznenadilo i oduševilo kako tako mala zemlja ima tako široku i raznovrsnu ponudu nošnji, kostima, pjesme i plesa.

Već nekoliko godina pokušavam približiti klapsko pjevanje Japancima i čvrsto sam uvjerena da će – kad shvate smisao

1 Ispred Carske palače u Osaki

2 Nakon zadnjeg nastupa Lada u Olimpijskom centru u Tokiju

3 S direktorom agencije Folklore Report koja je organizirala gostovanje Lada u Japanu Tetsuom Masunagom, umjetničkim vodstvom Lada i volonterima

i značenje naše nematerijalne kulturne baštine pod zaštitom UNESCO-a – ono postati hit. Teme ljubavi, mora i domoljublja i Japancima su vrlo bliske i nadam se da ću u sljedećem razdoblju dovesti neku našu klapu ili vokalnu skupinu na gostovanje u Japan. Zadarska ženska klapa Kapric pokazala se odličnim izborom. Za zajedničku izvedbu klape i japanskog ansambla izabrala sam pjesmu „Shima uta” („Pjesma otoku”), tradicionalnu pjesmu s otoka Okinawe, koji je nakon Drugog svjetskog rata tajnim ugovorom bio prodan Japanu i čija je filozofija življenja i postojanja temeljena na očuvanju mira. Bila je to „nemoguća misija”, bez ijedne probe uvježbati zajedničku izvedbu ove japanske pjesme s Okinawe. No, vjerovala sam da je jezik pjesme univerzalan, jer govori o miru bez granica i da će se vrlo lako uskladiti. Izbor pjesme pokazao se punim pogotkom i slušatelji su u ovom jedinstvenom spoju japanske i hrvatske kulture mogli uživati u ambijentu prelijepog Sv. Donata.

POPUNJENE DVORANE

Bilo je teško nagovoriti 17 članica i glavnu sensei na gostovanje u njima potpuno nepoznatoj zemlji, no iznenadila ih je ljepota Lijepe Naše, naš folklor i običaji, koje sam za prezentaciju izradila u posebnom dosjeu na japanskom jeziku, uz razne videoisječke i slike. S obzirom na to da nismo imali financijskih sredstava za angažiranje PR agencije, bila sam vrlo zabrinuta za popunjenost dvorana, koje su ipak na kraju bile ispunjene, a poseban je doživljaj bio Sv. Donat, i na gornjem katu popunjen do posljednjeg mjesta.

Drago mi je da su svi ljubitelji Japana u Hrvatskoj i Sloveniji mogli uživati u zaista rijetkom primjeru izvedbe tradicionalnih skladbi, plesa i pjesme na dragocjenim instrumentima.

Ovom prilikom još jednom zahvaljujem svima koji su sudjelovali i pomogli realizaciji tog projekta kulturne razmjene, u nadi da ćemo moći ponovo ugostiti LADO u Japanu, kao i dodatno promovirati klapsko pjevanje kao našu nematerijalnu kulturnu baštinu na jednom od koncerata u iduće dvije godine. ~

Predstavljanje nagrađenog programa

Koncertnom izvedbom „Gospina plača” Ansambl LADO oduševio je publiku u sakralnim prostorima u šest hrvatskih kontinentalnih gradova

piše VEDRAN DROBINA
snimila MARTINA KENJI

Ansambl LADO predstavio je u sklopu tradicionalne korizmene turneje svoj nagrađeni vokalni program „Gospin plač” u šest gradova kontinentalne Hrvatske.

Praizveden na Varaždinskim baroknim večerima 2014. i nagrađen prestižnom nagradom Ivan Lukačić za etnomuzikološki rad i očuvanje hrvatske glazbene baštine, program „Gospin plač” mogao se uživo slušati u Slavonskom Brodu, Velikoj Gorici, Čazmi, Križevcima, Samoboru i potpuno ispunjenoj Zagrebačkoj katedrali u kojoj je publika dugotrajnim pljeskom nagradila Ansambl za izvedbu ovog po svemu vrlo posebnog vokalnog koncerta. Korizmena turneja bila je prava prigoda za izvođenje programa „Gospina plača” koji je stekao veliko priznanje kritike i glazbenih stručnjaka, a u koncertnoj izvedbi Ansambla LADO oduševio publiku u svim gradovima u kojima su nastupili. ~

Slavonski Brod	22. ožujka 2015.	Crkva Presvetog Trojstva
Velika Gorica	23. ožujka 2015.	Crkva Navještenja Blažene Djevice Marije
Čazma	24. ožujka 2015.	Župa sv. Marije Magdalene u Čazmi
Križevci	25. ožujka 2015.	Župa sv. Ane
Samobor	27. ožujka 2015.	Franjevačka crkva Marijina Uznesenja
Zagreb	28. ožujka 2015.	Zagrebačka katedrala

Nagrađeni program „Gospin plač” izveden je u Zagrebačkoj katedrali

Zajedništvo u plemenitosti

Blisko surađujući s Caritasom Zagrebačke nadbiskupije, Ansambl LADO humanitarnim je koncertima pridonio unutarnjem uređenju Kuće za žrtve obiteljskog nasilja, oduševljavajući umjetničkim izvedbama, ali i materijalnom pomoći i moralnom potporom ostvarenju plemenitih ciljeva

piše **JELENA LONČAR**
snimke ARHIVA CARITASA ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE

Caritas Zagrebačke nadbiskupije i Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO počeli su surađivati 2013. godine, prigodom obilježavanja pete obljetnice rada Caritasove Kuće za žrtve obiteljskog nasilja na Selskoj cesti 165 u Zagrebu.

Tom je svečanom prigodom organiziran humanitarni koncert na kojem je u kinodvorani Pučkog otvorenog učilišta u Samoboru nastupio Orkestar Ansambla LADO. Članovi Orkestra svojim su vrhunskim izvedbama na tradicijskim i klasičnim glazbalima oduševili slušatelje dojmljivo im dočaravajući putovanje hrvatskim krajevima, ali i upoznajući ih s glazbenom baštinom drugih zemalja. Suradnja Caritasa s Ansamblom LADO nastavljena je i u 2015. godini pa je 27. ožujka u Franjevačkoj crkvi u Samoboru održan humanitarni koncert. Izvedeni su različiti napjevi „Gospina plača” iz raznih krajeva Hrvatske, a prihod od dobrotvornog koncerta bio je namijenjen unutarnjem uređenju Kuće za žrtve obiteljskog nasilja, primjerice zamjeni dijela dotrajale stolarije. Zahvaljujući toj bliskoj i nadasve plemenitoj suradnji, djelomično su ostvareni postavljeni ciljevi obnove Kuće, u koju, dakako, treba još puno ulagati kako bi se osposobila za svoju humanitarnu namjenu.

Materijalna pomoć koju LADO pruža Caritasovim korisnicama vrijedna je svake pohvale, ali njima je jednako draga i cijenjena moralna potpora članova Ansambla. Humanitarne inicijative Ansambla LADO i njihova sklonost da pomognu onima kojima je pomoć najpotrebnija nadmašuju čak i sam čin njihove umjetničke izvedbe. Zahvalni smo Bogu što naše zajedničko zauzimanje za bližnje u potrebi svjedoči kršćansku ljubav i milosrđe.

Ponosni smo što se LADO, koji promiče, njeguje i čuva hrvatsku kulturnu baštinu tradicijskih pjesama i plesova, zajedno s nama zdušno zalaže za ostvarenje humanitarnih ciljeva koji pridonose boljitku cijele zajednice.

Stoga u osobno ime i u ime Caritasa Zagrebačke nadbiskupije od srca zahvaljujem Ansamblu LADO i njegovu ravnatelju na umjetničkim izvedbama, materijalnoj pomoći i snažnoj moralnoj potpori.

Voljeli bismo da se naša suradnja na putu dobrote i plemenitih ciljeva nastavi, a umjetnicima Ansambla želimo da diljem svijeta i dalje prenose neprocjenjivo bogatstvo nacionalne glazbene i plesne baštine, kao važan dio hrvatskog kulturnog identiteta. ~

Sestra Jelena Lončar, ravnateljica Caritasa Zagrebačke nadbiskupije, zahvalila je Ladu i samoborskoj publici

Predstavljanje nove koreografije u dvorani Ansambla LADO

Poklonimo se velikom Branku Šegoviću

Splitski etnokoreolog, koreograf i pedagog u srpnju 2015., u 92. godini života, postavio je u Ansamblu LADO svoju šestu koreografiju, nazvanu „Dubrovačke kontradanse”. Sebi na ponos, suvremenicima na divljenje, a mlađim naraštajima kao nadahnuće da slijede njegov stvaralački put i ljudsku veličinu

piše **DUBRAVKO RADIĆ** *snimili* ROBERT GAŠPERT I MARIO FERENČAK

Poznavati gospodina Branka Šegovića velika je čast, a biti sudionik postavljanja nove koreografije u 92. godini njegova života, rijedak je i izniman privilegij.

Splitski etnokoreolog, koreograf, pedagog, sportaš, erudit i poliglot (poznavatelj je francuskog, portugalskog, talijanskog, češkog, norveškog i engleskog jezika) početkom srpnja 2015. u Ansamblu narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO postavio je svoju šestu koreografiju nazvanu „Dubrovačke kontradanse". Kontradanse su, prema zapisima Franje Kuhača, nastale u Engleskoj kao seoski plesovi (*Country dances*) te su se u 17. stoljeću u Europi udomaćili kao *Kontradans*, često i pod drugim nazivima. U Italiji su se potkraj 17. stoljeća kontradanse plesale oblikom nazvanim *En ligne*.

Završne pripreme u ženskoj garderobi Lada prije predstavljanja nove koreografije

Ladovci u društvu koreografa Branka Šegovića nakon održanih proba (sasvim gore). Orkestar Ansambla LADO kao mandolinski sastav

Iz raznih zapisa i saznanja ovi su „seoski plesovi" poslije utjecali na oblikovanje tzv. salonskih plesova onog doba. Veze Dubrovnika, osobito sa zemljama Mediterana, znatno su utjecale na životni stil stanovništva. Posebno treba istaknuti česte boravke španjolskih mornara te mnogih umjetnika i plesača iz Europe u Dubrovniku tijekom 17. i 18. stoljeća koji su sa sobom donijeli modne novitete toga vremena. Tako su u Dubrovnik „zakoračili" i plesni noviteti Europe – kontradanse.

RAZVOJ RAZNIH PLESOVA

Dubrovačke svečanosti vezane uz proslavu njegova zaštitnika Sv. Vlaha potkraj 17. i početkom 18. stoljeća, uza sudjelovanje i plemstva i puka, bile su posebna prilika za razvoj raznih plesova. Uslijedili su sve brojniji posjeti plesnih učitelja iz Europe koji su u Dubrovnik prenosili svoja plesna znanja, a ona su se manifestirala u jednom od prvih stranih plesova „Minuetu" koji je, uz dubrovačke tance, primjerice „Povirušu", „Monferinu" i druge, bio dobro prihvaćen.

Kontradanse su u Dubrovniku poprimale razne oblike, ali nisu zanemarivani oblici ***En ligne*** i „četverokut". Uvažavajući kazivače koji su i sami bili sudionici njihovih izvedaba, a koje su se prilagodile mjesnim prilikama Dubrovnika, gospodin Šegović od kontradansi je odabrao plesove „Viktoria" i „Ragusea". U plesu se isticala ljupkost plesačica u pokretima, naklonima, promenadama, a posebno suzdržanost muškaraca i stil plesanja.

GLAZBENA PRATNJA

U Dubrovniku je tijekom navedenih razdoblja prevladavala glazbena pratnja, počevši od lutnje pa sve do mandolina, raznih vrsta harmonika, ovisno o vremenu i prilikama u kojima su se plesale kontradanse.

Glazbenu je obradu pripremio Siniša Leopold, a kostime-nošnje dizajnerica Lidija Fištrek.

Svoju je prvu koreografiju u Ansamblu LADO, nazvanu „Stari splitski plesovi", gospodin Branko Šegović postavio 1976. godine (glazbena obrada N. Buble), „Plesove starog Trogira" 1986. godine (glazbena obrada M. Makar), „Trogirsku kvadrilju" 2000. godine (glazbena obrada M. Makar), „Stare plesove s otoka Brača" 2004. godine (glazbena obrada M. Makar), „Plesove otoka Hvara" 2005. godine (glazbena obrada M. Makar).

Njegova šesta koreografija u Ansamblu LADO, nazvana „Dubrovačke kontradanse", još jednom potvrđuje iznimnu umjetničku i ljudsku veličinu Branka Šegovića, doajena hrvatske tradicijske glazbe i vječitog nadahnuća mlađim naraštajima koji slijede njegov neponovljiv životni i stvaralački put. ~

Umjetnički direktor Ivan Ivančan s kostimografkinjom Lidijom Fištrek

Izvrsnost pred kamerama

Pod svjetlima reflektora i pred okom kamere vrhunski profesionalci Ansambla LADO prikazali su najljepše dijelove hrvatske plesne tradicije, a snimljeni DVD bit će predstavljen početkom 2016. godine

piše **LIVIJA ZGURIĆ**
snimio ROBERT GAŠPERT

Prepoznatljivi crveni zastori, veliki prozori kroz koje u dvoranu ulazi prirodno svibanjsko svjetlo i zvukovi s trga popularno nazvanog Mažuranac, zrcala i velike slike koje krase zid dvorane – dakle uobičajeni dekor Dvorane Ansambla LADO – na nekoliko je dana zamijenjen crnim zastorom, kamerama i reflektorima ispred kojih su umjetnici Ansambla strpljivo ponavljali dijelove najpopularnijih koreografija.

Doslovce užarena atmosfera – temperature su tog svibanjskog dana u dvorani dosezale i 40 Celzijevih stupnjeva – nije omela profesionalce Ansambla u obavljanju onoga u čemu su najbolji: prikazivanju najljepših dijelova plesne hrvatske tradicije. Visoka temperatura nije ometala ni snimatelje i ostale zaposlenike Eldre koji su svojim kamerama vjerno bilježili sve detalje plesnih pokreta, budno pazeći da snimateljski koncept bude perfekcioniran u svakoj pojedinosti.

Rezultati rada na promotivnom DVD-u ugledat će svjetlo dana početkom 2016. godine. ~

Neki od kadrova promotivnog DVD-a snimljenog u dvorani Ansambla LADO

Praščići siti, a vuk ostao gladan

Tradicionalnim božićnim uprizorenjem priče „Crvenkapica i tri praščića", namijenjene i djeci i odraslima, Ansambl LADO u veselom i dobrom raspoloženju ispratio je još jednu uspješnu godinu, iskazujući i ovom prigodom zajedništvo i scensku kreativnost

piše **ANA SPIŠIĆ** *snimke* MARTINA KENJI

Tradicija se nastavlja, a cilj – nasmijati i velike i male – i ove je godine uspješno ostvaren. U božićnoj predstavi „Crvenkapica i tri praščića" Antun Leinveber, u glavnoj ulozi Crvenkapice, svojom je pjesmom i duhovitom interpretacijom, u svakom pojavljivanju na sceni, publiku poticao na gromoglasan smijeh. Budući da se Kristina Opačić Vručina u prijašnjoj predstavi u ulozi bake pokazala izvrsnom glumicom, i ove je godine dobila priliku da zablista u istoj ulozi i posve je opravdala očekivanja. Uloge triju praščića interpretirale su Klara Kašnar, Anita Huđek i Mateja Kovačević, ističući posebnost karaktera svakoga od njih. Kako praščići ne bi promrzli od hladnoće i bili gladni na mjestu koje ne poznaju, odjednom se pojavila Ciganka, koju je tumačila Livija Zgurić, koja im je prodala deke, kekse i ostale potrepštine, čini se s blagdanskim popustom.

Priča o Crvenkapici i tri praščića nezamisliva je bez zločestog i opasnog vuka, u interpretaciji Ane Spišić. Budući da je vuk bio jako gladan i htio ih je sve proždrijeti, spas se ukazao u liku neustrašivog lovca snažnog stasa Mateja Gluščića koji je, unatoč pomalo lijenoj naravi, natjerao vuka u bijeg.

Uz već poznate scenske likove, u predstavi su ove godine prvi put sudjelovali Mario Ferenčak u ulozi mesara vegetarijanca, poznatog po pripremi vrhunskih delicija – čvaraka od suncokretovih sjemenki, i Tena Franjić u ulozi Medvjeda partijanera.

Za svaku su predstavu nužne temeljite pripreme, ne samo scenskih protagonista, nego i pozadinskih snaga koje oblikuju scenu. Stoga cijela ekipa Veseli LADO zahvaljuje na pomoći Ireni Matici, Petri Matutinović i Sandri Sekuli. Za maštovite kostime zaslužna je Miljenka Lenđel Mima, a za scenske efekte Matija Auker.

Na samome kraju, kao najdraže iznenađenje koje djeca željno i nestrpljivo iščekuju, na scenu izlazi Djed Božićnjak, ispod čije se odore krio Goran Malus.

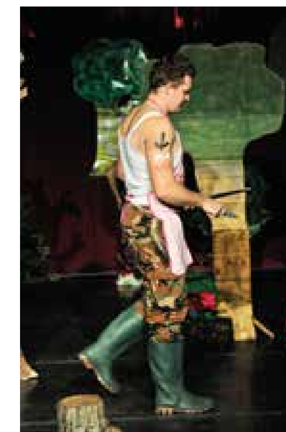
Tako je, s velikim veseljem i uz nasmijana lica i velikih i malih, završila još jedna božićna priča, kao dio tradicije Ansambla LADO koja simbolizira zajedništvo i uspješan završetak još jedne godine. ~

Antun Leinveber oduševio je u ulozi Crvenkapice

Mnogi su se pitali tko je od ladovaca utjelovio strašnog Vuka

Božićna bajka završila je dolaskom Djeda Božićnjaka, što je razdragalo mališane

Pjesmom i plesom od obale do zaleđa

Ansambl LADO na tradicionalnoj je ljetnoj turneji gostovao u većim turističkim središtima na obali, ali i u manjim mjestima u dalmatinskom zaleđu

piše i snimio
VEDRAN DROBINA

Jadranskom turnejom srednjom i južnom Dalmacijom od 21. do 28. srpnja 2015. Ansambl LADO posjetio je velika obalna turistička središta, ali nije zaobišao ni manje gradove i Dalmatinsku zagoru. Sedmodnevna turneja započela je plesnim koncertom pred prepunom solinskom Gradinom, a već sutradan Ansambl je nastupio na jednoj od najljepših otvorenih pozornica u Hrvatskoj – Tvrđavi svetog Mihovila u Šibeniku. Posebna čast Ansamblu ukazana je u Makarskoj, gdje je LADO primio nagradu Osmijeh Biokova Makarskog kulturnog ljeta, kao priznanje za svekoliki doprinos hrvatskoj kulturi.

Tradicionalno gostovanje i druženje u Zagvozdu pobudilo je – za gostovanja u tom mjestu uobičajeno – dobro raspoloženje članova Ansambla, ali i razdragani osmijeh Vedrana Mlikote, prijatelja Lada i organizatora Kazališnih susreta u Zagvozdu. Svi nazočni, od kojih su mnogi pristigli iz drugih mjesta, uživali su u nastupu Ansambla LADO.

Bazilika sv. Križa u Ninu i ove je godine pružila Ladu veličanstvenu pozadinsku sliku za večernji plesni koncert, a koncert 26. srpnja održan na Trgu opatice Čike, odnosno zadarskom Forumu, gledalo je više od tisuću posjetitelja Zadra, među kojima i mnogo stranih turista.

Po prvi puta LADO je nastupio u Bibinjama, a oduševljena publika, također pristigla iz okolnih mjesta, dugotrajnim je pljeskom, na vrlo emotivan način, nagradila Ansambl na posljednjem koncertu Ljetne turneje 2015. ~

Tradicionalna ljetna turneja i ove je godine izazvala oduševljenje domaće publike, ali i gostiju koji su pristizali iz okolnih gradova i mjesta

U program su uvršteni „Zagorski drmešari”, „Lijepa moja Moslavina”, „Baranjski plesovi” i druge izvedbe

LADO je osvojio nagradu Makarskog kulturnog ljeta Osmijeh Biokova za svekoliki doprinos hrvatskoj kulturi

LADO je 2015. prvi put nastupio u Bibinjama

Plesni koncerti ljetne turneje

Solin	Solinska Gradina	21. srpnja 2015.
Šibenik	Tvrđava svetog Mihovila	22. srpnja 2015.
Makarska	Ljetno kino	23. srpnja 2015.
Zagvozd	Trg glumaca	24. srpnja 2015.
Nin	Pozornica kod Crkve sv. Križa	25. srpnja 2015.
Zadar	Trg opatice Čike	26. srpnja 2015.
Bibinje	Sportski centar Crljenica	27. srpnja 2015.

Koncerti za blagdansku radost

Tradicionalni božićni koncerti u kontinentalnom dijelu Hrvatske, posvećeni blagdanskom ugođaju, i ove su godine pokazali kako Ansambl LADO, sa svojom vjernom publikom, u trenucima radosti ne zaboravlja ni one članove zajednice kojima je potrebna humanitarna pomoć

piše LIVIJA ZGURIĆ
snimili ROBERT GAŠPERT I MARKO MRŠE

U prosincu, mjesecu blagdanskog ugođaja, LADO svojim nastupima nastoji pridonijeti pobuđivanju što radosnijih trenutaka na mjestima gdje pjesma i ples nisu samo božićna čestitka, nego i nada u bolji i sretniji život. Svi oni koji vole i poštuju Ansambl i koji su imali prilike biti na koncertima, neovisno o generacijskoj pripadnosti ili mjestu boravka, dio svog zadovoljstva prenijet će i na svoje najbliže i tako se dobre vibracije scenskog nastupa šire mnogo dalje od podija na kojem plesni korak i uvježbani vokali podsjećaju na tradicijski kontinuitet radosti življenja na našim prostorima.

LADO dodiruje ljudske duše, ali ne zaboravlja ni one kojima životne okolnosti uskraćuju potpunu blagdansku radost. Humanost i milosrđe, kao nevidljivi plašt kojim je u svom scenskom nastupu obavijen Ansambl, razotkriva se pred publikom koja ne samo što želi slušati i gledati LADO, nego plaćenom ulaznicom želi dio svoje ljudskosti i milosrđa podariti onima kojima je pomoć najpotrebnija.

Ovogodišnja tradicionalna božićna turneja Ansambla LADO počela je 15. prosinca humanitarnim koncertom u Crkvi Uzvišenja Svetog Križa u zagrebačkom naselju Siget, a završila je koncertom u Varaždinu 22. prosinca. LADO već 26 godina održava božićne koncerte, a ove je ove godine u Varaždinu nastupio jubilarni, 25. put. Nije nastupio samo prve godine održavanja božićnih koncerata; nakon toga je u Varaždinu gostovao 25 godina zaredom, uvijek 22. prosinca, neposredno prije Badnjaka i Božića.

Plesna voditeljica Verica Radić i solist Hrvoje Radić obilježili su 35. obljetnicu rada u Ansamblu

U svom je božićnom programu LADO priredio jednostavni izbor najpoznatijih tradicijskih pjesama: božićne napjeve u obradama Dražena Kurilovčana, Joška Ćalete i Tomislava Uhlika. Publika je mogla čuti i dvije praizvedbe pjesama „Tri kralja jahahu" i božićne „Kolede" u Uhlikovoj obradi. Ansamblom je dirigirao glazbeni voditelj Dražen Kurilovčan, a drugim blokom pjesama zadarskog zaleđa maestro Joško Ćaleta. Za kraj koncerta publici su predstavljene najpoznatije pjesme iz repertoara.

Prihod od prodaje ulaznica s humanitarnog koncerta održanog u Crkvi Uzvišenja Svetog Križa u zagrebačkom Sigetu bio je namijenjen projektu „NO LIMIT – Daj 5 za bolji svijet!" Kluba Dobre Vibracije. Projektom je predviđena pomoć djeci s teškoćama u razvoju, njihovoj rehabilitaciji i što lakšem uključivanju u život zajednice. Posebni gosti na koncertu u Sigetu bila su djeca kojoj se tim projektom pruža konkretna potpora.

Završetak ovogodišnje Ladove koncertne sezone obilježen je i dojmljivom obljetnicom: plesna voditeljica Verica Radić i solist Hrvoje Radić proslavili su 35 godina umjetničkog rada u Ansamblu LADO. Cijeli radni vijek posvećen pjesmi i plesu, ali i vlastitoj strasti koja im je obilježila život. ~

Na humanitarnom koncertu u sigetskoj crkvi Uzvišenja Sv. Križa zasvirali su štićenici udruge Klub Dobre vibracije

Božićni koncerti

Zagreb	15. prosinca	Crkva Uzvišenja Sv. Križa, Siget
Novska	16. prosinca	Pučko otvoreno učilište
Trnovec Bartolovečki	17. prosinca	Crkva Majke Božje Snježne
Prelog	18. prosinca	Crkva sv. Jakoba
Marija Bistrica	20. prosinca	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije
Zagreb	21. prosinca	Crkva sv. Antuna Padovanskog, Sveti Duh
Varaždin	22. prosinca	Katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije

Ključ uspjeha i opstanka

Ivana Lušić i Josip Guberina

Svaki novi ravnatelj mora razvijati i osnaživati naslijeđe koje mu je ostavio prethodnik, a LADO mora biti otvoren društvu, sponzorima i svim institucijama sklonima pomagati takav moćni nacionalni brend

piše **JOSIP GUBERINA**, *bivši ravnatelj Lada*

Tradicija i kontinuitet. Te dvije riječi čine mi se najpotpunijom odrednicom Ansambla LADO. Poštovanje tradicije, čuvanje i njegovanje narodne baštine i kontinuirano nastojanje mnogih strastvenih pregalaca da se nacionalno blago prenosi s generacije na generaciju. Dolazak novih ljudi, prirodna smjena naraštaja, od plesača, pjevača i glazbenika do ravnatelja i domara, zapravo uvijek označava nastavak onoga što su stvorili prethodnici.

Nakon 30-ak godina rada u sportu, od nastavnika tjelesnog odgoja do direktora nekoliko rukometnih i košarkaških klubova te glavnog tajnika Hrvatskog rukometnog saveza, nakon osvojene zlatne medalje na Olimpijskim igrama u Atlanti 1996., osjetio sam zasićenje tim poslom.

Kad sam doznao da je otvoren natječaj za ravnatelja ansambla LADO, smatrao sam da s osmogodišnjom školom harmonike, plesnim stažem u školskom folklornom društvu i iskustvom glazbenog korepetitora u folklornom ansamblu Joža Vlahović, imam i znanja i energije da se prijavim za to mjesto. Moj je prethodnik na mjestu ravnatelja bio Stjepan Srijemac, koji me u gimnaziji uveo u folklor.

Kad sam imenovan ravnateljem, imao sam veliku ambiciju da ansambl velikog ugleda, za koji sam smatrao da je malo uspavan, pretvorim u putujuću „reklamu" koja Hrvatsku predstavlja kao zemlju neiscrpnog narodnog blaga. Htio sam svojim sportskim afinitetima i iskustvom malo „razgibati" LADO. Želio sam klasičnu kulturnu instituciju preobraziti u moderni tržišni model. Vjerovao sam da LADO svojim velikim potencijalima može postati nacionalni brend, ali da to zahtijeva golemi menadžerski i marketinški angažman. Uskoro je stigla potvrda da sam strateški bio dobro usmjeren: dobio sam najviše državno priznanje za menadžerstvo u kulturi. Postavio sam sebi za cilj da LADO nastupa na vrhunskim pozornicama, da gostuje u zemlji i inozemstvu, da se uzdigne na razinu nacionalne kulturne institucije i da postane ambasador hrvatske kulture. Ali prethodno je trebalo riješiti neke unutarnje boljke.

Zgrada Lada bila je funkcionalno i estetski vrlo zapuštena pa je moja prva zadaća bila obratiti se Gradu Zagrebu i Ministarstvu kulture za pomoć. Ubrzo smo, zahvaljujući novčanoj pomoći tih institucija, vlastitim prihodima od koncerata i donacijama sponzora, sanirali zgradu, klimatizirali skladišni prostor narodnih nošnji i instrumenata, uredili pozornicu u Ladu, postavili baletni pod, razglas i rasvjetu. Tim smo zahvatima riješili problem vlage i sačuvali dragocjene narodne nošnje od propadanja. Sve je bilo dovršeno do proslave 50. obljetnice Ansambla, 11. studenog 1999. godine.

Potom smo nabavili rasvjetu i razglas za vanjske nastupe, kamion, kombi i osobno vozilo, što je omogućilo da oprema na vrijeme stiže do mjesta nastupa. Vozila su nam donirali sponzori, primjerice Ina i Euroline, ali i pojedinci kao Davor Štern, Boris Mikšić itd. S tim smo vozilima, obilježenima logom Lada, doista bili putujuća reklama, posvuda smo pobuđivali zanimanje ljudi i bili promotori vlastita ugleda. Imali smo izvrsnu unutarnju organizaciju optimalnog korištenja vlastitih snaga za sve poslove, do te mjere da je jedna plesačica bila i vozačica kamiona, te je na dugim turnejama mijenjala službenog vozača! Pri ugovaranju turneja uvijek smo inzistirali na vrhunskim pozornicama i vrhunskom smještaju, smatrajući da u svakom trenutku i u svakoj situaciji trebamo štititi ugled i dostojanstvo Ansambla.

Ravnatelj Lada bio sam od svibnja 1998. do travnja 2002. godine. Na tom me mjestu naslijedila Ivana Lušić, najdugovječnija ravnateljica Lada, koja je taj posao obavljala 12 godina. Najprije sam je zaposlio kao iskusnu stručnjakinju za marketing, u čemu se pokazala vrlo sposobnom, samostalnom, spretnom i brzom. Kad sam odlazio iz Lada, smatrao sam da bi Ivana mogla biti najpogodnija za mjesto ravnateljice. Poznavala je Ansambl, vjerovao sam da može osigurati kontinuitet i nastaviti zacrtanim smjerom. Upravno ju je vijeće predložilo tadašnjem ministru kulture Antunu Vujiću i taj je prijedlog prihvaćen. U vrijeme njezina mandata Ansambl LADO ostvario je neke od svojih najvećih i najuspješnijih turneja, ponajprije onu u Japanu, a potom i u Australiji i SAD-u.

Ivana Lušić nastavila je voditi LADO uzlaznom putanjom koju sam joj ostavio u naslijeđe, bila je potpuno svjesna širine i važnosti dobrog menadžeriranja, suradnje s medijima, promotivnih aktivnosti i svega onoga što prati velike projekte kao što je LADO u svojoj kompleksnosti. Na promidžbenom i marketinškom planu u moje su doba bili uspostavljeni vrlo visoki standardi, od *dress codea* članova Ansambla do konferencija za novinare, promotivnih materijala i domjenaka za donatore.

Na moju radost, i aktualno vodstvo Lada jako dobro razumije važnost takvih angažmana i nastoji ih revitalizirati u optimalnom opsegu, koliko sadašnje okolnosti dopuštaju. LADO mora biti maksimalno otvoren prema društvu, sponzorima i svim institucijama sklonima pomagati takav moćni nacionalni brend. Svaki novi ravnatelj mora razvijati i osnaživati naslijeđe koje mu je ostavio prethodnik.

Rekao sam na početku: tradicija i kontinuitet. To je ključ uspjeha, ali i opstanka. ~

Vanda Winter
glumica i pjevačica

Kako je lijepa zemlja u kojoj živimo

LADO volim jer je riječ o vrhunskom profesionalnom umjetničkom ansamblu koji s predanošću i dostojanstveno čuva i njeguje hrvatsku materijalnu i nematerijalnu baštinu. Svojim izvrsnim djelovanjem, virtuoznim mjerilima koja se besprijekorno ogledaju u svakoj izvedbi, podsjeća na to kako je zemlja u kojoj živimo prekrasna i raznolika u svojoj kulturnoj tradiciji i nezamjenjiv čimbenik pri stvaranju predodžbe našeg nacionalnog identiteta, u povijesti i danas.

Osim toga, govoreći s krajnje osobne i sentimentalne razine, LADO na posredan način povezujem i s vlastitim profesionalnim počecima. Zahvaljujući umjetniku Lada Mojmiru Golemcu, koji je svoje znanje, iskustvo i kreativnost podijelio s kulturno-umjetničkim društvom u kojem sam kao djevojčica napravila prve korake na sceni, te prvi put grleno zapjevala u dvoglasu, odškrinula su mi se vrata jednog puta koji me naposljetku doveo do svega ovoga što danas živim i što smatram svojim zvanjem.

LADO je ogledni primjer važnosti odnosa neupitnog umjetničkog dojma i discipline zanata. Dokazujući kako jedno nužno proizlazi iz drugog, u toj se korelaciji nameće kao motivacija, ali i inspiracija, jednako vrijedna za sve druge oblike bavljenja glazbeno-scenskim izrazom.

LADO je – sveukupni doživljaj. Sinestezija. Cjelovito, mistično iskustvo prošlosti: zvukova, pokreta, glazbe, plesa, boja, okusa, mirisa i emocija, jednako minuciozno sačuvanih u današnjem vremenu i jednakog divljenja vrijednih, kao da su položeni u jantar. Od srca im želim da ta njihova dugovječnost potraje što dulje. ~

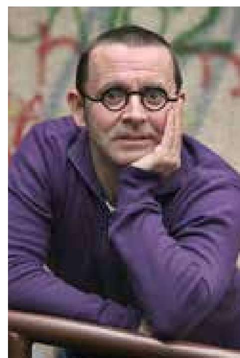
Zdenko Bašić
likovni umjetnik

Čuvari duha nas samih

Sve što imamo u svom korijenu, u svom naslijeđu, čini nas onime što jesmo. Bili mi toga svjesni ili ne, htjeli mi to ili ne. Jednom, kad to otkrijemo i prihvatimo – siguran sam – bit ćemo bogati ljudi. Vjerujem da sam baš zbog toga, kao autor/umjetnik, počeo istraživati svoje korijene vezane uz predaju i mitove, u kojima sam pronašao širok svijet arhetipa, podsvjesnih i mentalnih konstrukcija koji oblikuju današnjicu, bez obzira na sav socijalni i znanstveni napredak za koji se čini da je postignut.

Kao i u svakoj priči, vrijeme teče u tri smjera i bez toga ne bi bilo jasne priče… jednako tako bez našeg naslijeđa i bez naših predaka ne bismo postojali mi danas. I premda ovo zvuči poput suvremenih floskula, koje se često citiraju za potrebe raznih manipulacija, želim pojasniti da ovom prigodom mislim na korijen puno stariji od floskula i folklora, koji seže dalje od naše emocijama obojene prošlosti, daleko prije pokrštavanja, u ono što bih se usudio nazvati „duhom nas samih". Jer upravo je to ostalo skriveno u narodnoj kreativnosti, u glazbi i pokretu, a u konačnici u predajama prenošenima s koljena na koljeno mnogih naraštaja. Za koje mi se čini da gube svoju vrijednost u suvremenom društvu, iako u sebi sadrže baš ono za čime suvremeno društvo najviše žeđa, a to je taj duh.

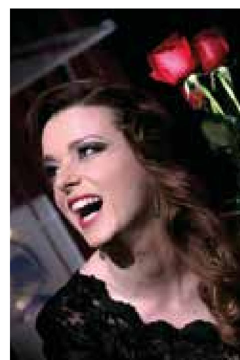
Zbog toga će me uvijek veseliti suradnja s ljudima koji su karijerom i strašću usmjereni na istraživanje i čuvanje tog duha. Hvala LADO, hvala na čuvanju tog „duha nas samih". ~

Krešimir Dolenčić
kazališni redatelj

Najbolje cure... i dečki na svijetu!

Zato što silno volim hrvatski jezik, hrvatska narječja, izreke, riječi... I što volim u to bogatstvo plivati i uranjati zajedno s Ladom.
Zato što kad čujem zbor Lada obavezno me prožimaju trnci, naježim se i krenu mi suze. Nemrem to kontrolirati. I neću.
Zato što sam kao mali poslan po „meru za kobase".
Zato što je Gluvo kolo najluđa glazba na svijetu.
Zato što na koncert i predstavu Lada dođu svi moji kojih odavno nema i sjede skup z menom.
Zato što sam puno puta išel u povorci po Đurđevcu s Podravskim svatima.
Zato što su mi mala sekunda i svi pokvareni intervali kod sopca, ili u ojkalici, baš harmonični.
Zato što su to najbolje cure na svijetu. No dobro, ajde, i dečki.
Zato što sam uvijek iznova fasciniran koliko instrumenata ti ljudi znaju svirati i kako ih vole.
Zato što je LADO sve moderniji, kako god svijet postaje dosadniji i gluplji.
Zato što LADO gdje god ode osvoji tri boda u gostima. Odmah, u prvom poluvremenu.
Zato što volim ovu našu Domovinu,
ma gdje god bila.
Zato što baš jako volim LADO.
I zato što LADO voli mene.
Uvijek me pogode tam gdje treba. ~

Renata Sabljak
glumica i pjevačica

Uz vas znamo tko smo

U ovih nekoliko redaka, potrebnih da bi se izrazile vrlo posebne emocije, ne mogu stati sve one riječi kojima bih mogla opisati poštovanje i ljubav koju gajim prema Ansamblu LADO. Ostavit ću znalcima da govore stručnim rječnikom o radu Ansambla, a sebi uzimam slobodu napisati nešto osobno. Ansambl LADO svim svojim izvedbama u meni proizvodi ushit Duše, iskonsku emociju pohranjenu u nama od Davnina, u kojoj se prepoznaju naši korijeni i stvara vatromet boja Istine. Duboko sam zahvalna Ansamblu što sam bila dijelom ciklusa Korizmenih koncerata koji su u meni ostavili dubok trag, što sam imala priliku slaviti svoje korijene u interpretacijama Umjetnosti najviše razine. Mnogo truda, znanja, iscrpljujućih pokusa, uvježbavanja svake pojedinosti i onih neizrečenih, naoko nevidljivih segmenata pomno je utkano u svaki program, svaki nastup. Izvedbena razina i disciplina, kao sastavni dio svega što nam Ansambl LADO daruje na pozornici, nemjerljiva je vrijednost. Ne samo za publiku, nego i za sve one koji su nam u naslijeđe ostavili pravo bogatstvo materijala, tonova, tekstova, koraka, plesova, narodnih običaja koji se prenose s generacije na generaciju. Ta sinergija Baštine može se doživjeti samo u dubini srca. Hvala vam što ste tu, s nama, što postojite i što nas nezaustavljivo podsjećate na to Tko smo. ~

Voli vas i poštuje
vaša Renata

Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske
Trg maršala Tita 6a, 10000 Zagreb
Tel. +385 1 4828 472, 4828 473
Fax +385 1 4828 474
e-mail: lado@lado.hr
web: www.lado.hr

PLESAČI PJEVAČI ANSAMBLA LADO

Plesači pjevači prvaci: Dijana Banek, Dubravko Radić, Bojan Kavedžija
Plesači pjevači solisti: Jasenka Blažon-Ivančan, Zrinka Bogat-Malus, Nataša Gluić, Vlatka Hlišć, Tamara Horvat, Vlatka Januš-Maroković, Adrijana Mamula, Irena Matica, Petra Matutinović, Iva Sekula, Sandra Sekula, Helena Štrbac, Željko Kveštak, Nenad Malić, Dejan Pilatuš, Miljenko Piškorić, Hrvoje Radić, Goran Sekula, Krunoslav Šokac, Alen Šušković, Goran Vašarević
Plesači pjevači srednje uloge: Snježana Hulina Gustec, Kristina Opačić Vrućina, Ana Spišić, Pavo Begovac, Matej Glušćić, Boris Harfman, Igor Horvat, Dražen Zovko
Plesač pjevači: Anita Huđek, Klara Kašnar, Mateja Kovačević, Iva Piler, Ivana Prokop, Maja Putak, Antun Leinveber

GLAZBENICI ANSAMBLA LADO:

Glazbenici solisti: Saša Dostičić, Mladen Kosovec, Željko Kravarščan, Josip Križanić, Željko Lukačin, Dalibor Paurić, Branimir Ranogajec, Stjepan Večković
Glazbenici voditelji dionica: Igor Barić, Branimir Grđan, Mario Hajsok, Goran Hlebec, Mladen Trčak

RAVNATELJ: Krešimir Dabo
UMJETNIČKI VODITELJ: Ivan Ivančan

DIRIGENT - GLAZBENI VODITELJ: Dražen Kurilovčan
PLESNI VODITELJI: Verica Radić, Dubravko Radić
VODITELJ ORKESTRA: Alan Kanski
KOREPETITOR: Antun Kottek

VODITELJ PRODAJE ZA HRVATSKU: Vedran Drobina
VIŠI STRUČNI SAVJETNIK ZA MEĐUNARODNE ODNOSE: Tena Franjić
VIŠI STRUČNI SAVJETNIK ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I MARKETING: Livija Zgurić
VIŠI STRUČNI SAVJETNIK ZA PRAVNE POSLOVE: Valentina Garačić
RUKOVODITELJ ODSJEKA SLUŽBE RAČUNOVODSTVA: Sanja Rogošić
VODITELJ MATERIJALNE IMOVINE I BLAGAJNE: Sanja Čapalija
VODITELJ LIKVIDATURE I OBRAČUNA PLAĆA: Sanjica Kučko
VODITELJ ODSJEKA ADMINISTRATIVNIH I KADROVSKIH POSLOVA: Željka Hadžić

VODITELJ TEHNIKE: Mario Ferenčak
TEHNIČAR-TON MAJSTOR: Matija Auker
VODITELJ ODSJEKA NABAVE I ODRŽAVANJA: Ivan Đuričić

VODITELJICA FUNDUSA I RADIONICE NOŠNJI: Vesna Kurilovčan
GARDEROBIJERKA - KROJAČICA: Miljenka Lenđel

SPREMAČICE: Helena Pali, Ana Tipura